

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

**Mednarodno
srečanje
upokojencev
v Pliberku**

**Starodobniki v
Logarski dolini**

**Ključna
sporočila Dnevov
medgeneracijskega
sožitja 2019**

**Intervju: Nina Golob
direktorica Delfina**

BESEDA VODSTVA	3
V ŽARIŠČU	
Pripombe na noveli zakonskih predlogov	4
S Seje Komisije za gospodarstvo in turizem	4
Ključna sporočila Dnevov medgeneracijskega sožitja 2019	5
Obisk generalnega direktorja RTV Slovenija	
Igorja Kadunca na ZDUS	6
Podpora predsedniku Sušniku v času pred volitvami	7
Priznanje Anki Tomišek	7
MEDNARODNA DEJAVNOST	
Mednarodno srečanje upokojencev v Pliberku	8
Krepitev čezmejnega sodelovanja	8
Pred Generalnim svetom EURAG v Moskvi	9
KULTURA	
Lučki dnevi ob Vlcerski bajti	12
DU Piran ima nov pevski zbor	13
INTERVJU	
Obiskali smo »našo Nino« v Delfinu	14
UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH	16
AVTO – MOTO NOSTALGIJA	
13. Mednarodno srečanje ljubiteljev	
starodobnih vozil v Logarski dolini	24
ŠPORT, REKREACIJA	
IN GIBALNA KULTURA	25
V SPOMIN	
Gabrijela Grafenauer	26
OBJAVE ZDUS	26
VIHARIMO MOŽGANE	35

No, pa je konec vsega lepega, kar nam prinaša poletni čas, čas dopustov. Le koliko izmed vas si je privoščilo namakanje v morski vodi? Ponavadi se zadovoljimo kar z bližnjim potočkom ali bajerjem, tisti pa, ki imajo več sreče z radodarnostjo narave, pa prisegajo na brežine rek ali jezer. Pa še domače udobje je pri roki, kajne?

September je ponavadi vremensko čuden mesec. Tako nekako kot april. Zna biti precej gorak s simptomi ne tako oddaljenih poletnih dni, lahko pa prinese tudi ohladitve. Za razgrete glave bodo nekoliko hladnejši dnevi kot nalašč za stregnitev.

Joj, ubogi otroci, kaj vse morajo nositi k pouku in kaj vse potrebujejo oz. ne potrebujejo, kar jim polni torbe ali nahrbtnike. Pred nekaj dnevi sem malčku pred semaforjem na Gosposvetski cesti pridržal njegov »backpack«, da si je lahko pripravil rolko, s katero bo hitreje zdrvel po Župančičevi, najbrž v šolo Prežihovega Voranca. Nič ne bom pretiraval, če zatrdim, da je njegov nahrbtnik tehtal vsaj 6 ali 7 kg, sam malček pa ne vem če je imel več kot 30 kg. Z rolko vred!

Predstavljajte si, da tehtate 90 kg in hodite na delo z aktovko težko slabih 20 kg. Dobro, lahko jo vržemo v avto ali pripnemo na motor, ampak otrok, dete, ki mu šolska politika omogoča vse manj in manj telesne (fizične) vadbe in v glavo zliva vse več družboslovja in naravoslovja, to breme nosi na svojem hrbtu. Kje je tu uravnoveženost? Saj veste, uravnoveženost tistega, čemur so antični misleci dejali »Mens sana in corpore sana«! Sočustvujemo z našimi vrhunskimi športniki, smučarskimi skakalci, tekači, biatlonci in alpinci, ki jih pri 25 letih dajejo že tako resne poškodbe mišic in tetiv, da si skoraj zaslužijo ob sponzorskem osebnem vozilu še sponzorski voziček, ali vsaj sponzorsko berglo. Kdo pa bo sočustvoval s temi otroki čez petnajst ali dvajset let, ko bodo imeli hrbtenice tako okvarjene, kot jih imamo člani ZDUS?

Črt Kanoni,
odgovorni urednik

ZDUS PLUS - mesečna revija Zveze društev upokojencev Slovenije. Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. Odgovorni urednik Črt Kanoni. Tel: 01/62 05 481 e-pošta: crt.kanoni@zdus-zveza.si Naslov uredništva: ZDUSplus, Kebetova 9, 1000 Ljubljana. Tel: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si Uredniški odbor: Vera Pečnik, Slavica Bučan, Mateja Peršuh, Lara Valič, Jože Miklavc in Črt Kanoni. Dopisniki PZDU: Celjska - Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; Dolenjska in B. krajina - Marija Golob 041 370 560 Gorenjska - Slavica Bučan, slavica.bucan56@gmail.com 041 347 030 Koroška - Željko Kljajič, zkljajic.kljajic@gmail.com 031 387 660 Pomurska - Vijola Bertalančič, vijola.ppzdums@gmail.com; Posavska - Marija Krušič, makru27@gmail.com; 051 725 412 S. Primorska - Majda Marinič, babcamm@gmail.com; Šaleška - Jože Miklavc, joze.miklavc@gmail.com; 041 693 369; Zasavje - Milena Dimec, dimec.milena@gmail.com; 051 438 236 Z. Podravje - Irena Ferluga; Tajnica uredništva: Karmen Šparovec – Terekhov, Lektorica: Barbara Borko; Tisk: Schwarz print d. o. o., Ljubljana; Oblikovanje in priprava za tisk: NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last uredništva, oz. ZDUS. Naklada 3.500 izvodov Cena 0,99 EUR ISSN 2591-0205 Revija ZDUS Plus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 2192

Naslovnica: Proti Logarski dolini na srečanje starodobnikov. Foto, Jože Miklavc

[https://www.facebook.com/
ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije](https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije)

ZDUSplus

Zveza društev
upokojencev Slovenije

Spoštovane prijateljice in prijatelji,

kar nekaj časa je minilo od mojega zadnjega uvodnika, v katerem sem pohvalila in se zahvalila za uspešno organizacijo Dnevov medgeneracijskega sožitja. Zahvaliti in opravičiti se moram prostovoljkam programa Starejši za starejše iz Ljubljane z okolico, ki so pomotoma izostale pri zahvali, so pa resnično neutrudno pomagale na razstavnem prostoru, delile nasvete in obiskovalcem pojasnjevale kaj ta program pomeni tistim, ki so sami ali osamljeni in potrebni pomoči. **Zlata dekleta, hvala vam!**

Toliko reči se je zgodilo med tem časom, da ne vem kje naj začnem. Na naši Zvezi društev upokojencev Slovenije je bilo vroče poletje, obeta pa se še bolj vroča jesen. Toliko naših zahtev, s katerimi smo seznanili posamezna ministrstva in tudi predsednika Vlade glede našega Memoranduma (in jih tudi obiskali,) se je izkazalo tako, kot da se norčujejo iz nas, saj nas kar naprej opozarjate, **za vse je denar, za nas ga pa ni, čeprav smo ga že davno vplačali!**

Pokojnine se ne usklajujejo kot smo zahtevali, letni dodatek pa se je izplačal zdaleč izven sprejete zakonodaje. Le kako je to mogoče, da je pri državnih podjetjih delitev takšna, da se kljub visokim plačam direktorjev nikdar ne odpovedo letnemu dodatku, za nameček pa ta letos ni bil obdavčen!? Prav tako je pri vseh aktivnih zaposlenih. Mi, »bogataši,« pa naj plačamo! Sicer pa smo lahko videli in slišali, kako hitro se sprejme zakon, če gre za bonitete odločevalcev. Nikakor ne uspemo s pobudo, da bi pokojnina in letni dodatek ne bi bila obdavčena. Še vedno govorimo o tem, kako potrebne so posmrtnine, seniorske olajšave, stanovanjska problematika in kako pomembna sta **Zakon o dolgotrajni oskrbi** in vključenost naših prostovoljcev v zakon in **e - oskrba** za kar še danes ne vemo, zakaj se na pristojnem ministrstvu zavračuje in ne ukrepajo tako kot jim je naloženo, saj ravno zaradi padcev umre letno več kot 500 oseb, kar 300 pa zaradi tega, ker jim nihče ne nudi pravočasne pomoči. Prav zanima me, kdo si bo nadel nahrbtnik odgovornosti, če evropska sredstva ne bodo počrpana in se bodo zaradi neodgovornosti vrnila v Bruselj. Po drugi strani pa so novice v

medijih polne informacij o tem, da Slovenija premalo črpa iz evropske blagajne. Še bi lahko naštevala, predvsem, koliko obljub je bilo danih pred volitvami. In kje smo danes?! Zavedam se, da ima naša organizacija odgovornost do dostojnega staranja! Opozarjamo na politiko, ki ni prijazna do starejših, ki je pravzaprav asocijalna! Kljub našemu trudu na področju prostovoljstva, da ostanemo čim dalj aktivni in imamo dostop tako do zdravnika kot do pomoči, ki jo potrebujemo. V času recesije smo bili potrpežljivi. Razumeli smo, da je ravno nas, najranljivejšo skupino najbolj prizadela, vendar naše potrpežljivosti bo enkrat konec. Lahko smo razumevajoči, toda... **kar je preveč, je preveč!** Kaj se dogaja s stanovanji, s praznimi hišami? Vrstijo se pilotni projekti od katerih do danes, žal, nimamo nič. Le kako se lahko razporejajo sredstva za nekaj, kar ne doseže nobenih učinkov in ne da zelenih rezultatov?

Dragi moji, vrnilo ste z dopustov, če ste si ga sploh lahko privoščili, naši vnuki so znova stopili v šolska poslopja, v vrtce, nam pa ostajajo zares lepi spomini na to, da nas imajo mala srčeca rada, da njihov objem pomeni pravi obliž za dušo in srce. Prijetno je slišati, da imamo mesec otroka in večkrat potegnem vzporednice, da smo mi, stari starši, veliki otroci, a moram reči, da je za nas, za tiste, ki pomoč najbolj potrebujejo, poskrbljeno najslabše. Naši obnemogli člani ne morejo niti v domove, ki pokajo po šivih, rastejo pa le še »zasebno -privatni« in mnogokrat se vprašam, kaj je z »našim« Nepremičninskim skladom PIZ, da ni več prepoznaven na trgu? No, pa sem že pri kritikah, čeprav sem se na moč trudila, da ne bi zašla na to področje. Morda pa bodo naše zahteve končno le padle na plodna tla, da bomo vedeli, da nismo nevidni. Aktivno se vključujmo na področju prostovoljstva, športa, kulture, tehnične kulture, sociale, izobraževanja, rokodelstva, družimo se, saj nas druženje osrečuje, sreča pa krepi čilost in zdravje. Prihajajo dnevi, ko bodo večeri daljši, zato moramo biti pripravljeni tako zase kot za tiste, ki našo pomoč potrebujejo.

Vaša Vera

Program
Vseživljenjsko
učenje

SOBIVAMO

Pripombe na noveli zakonskih predlogov

V ZDUS podpiramo glavne rešitve predloga novele pokojninskega zakona, ki je bil v javni obravnavi do 2. septembra. Smo pa nanj podali tudi nekaj pripomb. Predlagamo odpravo razlike zaradi neuskajevanja pokojnin, pripombe pa imamo tudi na predlog novele zakona o urejanju trga dela.

Glede predloga novele zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju podpiramo predlagano izenačitev višine odmernega odstotka za zavarovance obeh spolov, ki dopolnijo 40 let pokojninske dobe na 63,5 odstotka. Podpiramo tudi predlagani dodaten odmerni odstotek v višini 1,36 % na račun skrbi za vsakega rojenega ali posvojenega otroka. Zaradi neuskajevanja, oz. prenizkega usklajevanja pokojnin v letih 2010 - 2016 pa predlagamo sprejetje ukrepov, ki bodo negativno razliko odpravili in zagotovili, da bo razmerje med povprečno neto pokojnino in povprečno neto plačo ostalo vsaj na taki ravni, kot je bilo v letu 2008, to je 67 odstotno. ZDUS podpira tudi predlagano rešitev, po kateri zavarovanci, ki kljub izpolnjevanju pogojev za upokojitev ostanejo še naprej zaposleni za polni delovni čas, in uživalci starostne pokojnine, ki se znova zaposlijo za polni delovni čas, prva tri leta prejema 40 odstotkov pokojnine, po poteku treh let pa 20 odstotkov. Menimo pa, da bi morala ureditev dvojnega statusa upokojencev zadovoljiti večino deležnikov, sicer bomo proučili možnosti pobude za ustavno presojo zdajšnje ureditve. Glede letnega dodatka pa trdimo, da se mora izplačevati v skladu

z zdaj veljavnim zakonom in najpozneje konec junija v tekočem letu. V predlogu novele zakona o urejanju trga dela, pa bi bilo po našem mnenju potrebno vgraditi določbe, ki bodo preprečile prehod zavezancev tik pred upokojitvijo iz delovnega razmerja na zavod za zaposlovanje ter urediti nesorazmerje med minimalno plačo in nadomestilom za brezposelnost. Predlog novele zakona sicer predvideva enotno odmerno lestvico za izračun pokojninske osnove tako za moške kot za ženske, ki je odvisna od dopolnjene pokojninske dobe in nič več hkrati tudi od spola. Pri moških bi se odmerni odstotek za izračun pokojninske osnove za 40 let

pokojninske dobe z zdajšnjih 57,25 % do 1. januarja 2025 zvišal na 63,5%. Tisti, ki izpolnijo pogoje za starostno upokojitev, a ostanejo v obveznem zavarovanju, bi po predlogu prva tri leta po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev prejeli 40 % pokojnine in po preteku treh let 20 odstotkov. Predlog novele zakona o urejanju trga dela pa med drugim predlaga zvišanje zavarovalne dobe za priznanje pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti z veljavnih devet na 10 mesecev v zadnjih 24 mesecih. Predlog ob tem zvišuje minimalno denarno nadomestilo s 350 na 530,19 evra.

AB, foto arhiv ZDUS

S Seje Komisije za gospodarstvo in turizem

Kljub počitniškemu času se je 28. avgusta sestala Komisija za gospodarstvo in turizem pri ZDUS. Široka aktivnost na področju zagotavljanja pravic upokojencev in nekatere aktivnosti vezane na investicije in stroške delovanja društev zahtevajo takojšnje ukrepanje. Ocenili smo, da je potrebno nujno obravnavati pripravljena gradiva s sklepi in navodili Komisije, takoj, ko se ustrezne službe Državnega zbora in Vlade RS vrnejo k rednemu delu.

Pri potrjevanju zapisnika devete seje smo posebno pozornost namenili prepočasnemu razvoju na področju **Srebrne ekonomije** v Sloveniji, ki drugod v Evropi dolgoročno rešuje probleme naglo starajoče se družbe. Obravnavali smo predlog za spremembo zakona o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Društva upokojencev, ki delujejo v lastnih prostorih, so obremenjena z visokimi zneski nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki se stekajo v občinske proračune. Večina

občin namreč smatra, da so prostori za delovanje društev **poslovni prostori**, za katere je nadomestilo približno 7 krat višje kot za stanovanjske površine. Tako lahko znaša letna obremenitev društva s tem nadomestilom tudi več tisoč evrov. Isti zakon pa iz obveznosti do plačila nadomestila izloča tuja predstavništva in verske skupnosti. Komisija je sprejela sklep, da predlaga organom ZDUS in pravni službi, da pričnejo aktivnosti za dopolnitev Zakona o stavbnem zemljišču tako, da se iz obve-

znosti do plačila nadomestila izločijo tudi vsa humanitarna in ostala društva v javnem interesu. Obravnavali smo tudi predlog za nakup zemljišča in novogradnje v okolici hotela Delfin v Izoli. **Komisija je bila enotnega mnenja, da podpira širitev**

Komisija je v celoti podprla napore ZDUS in ustrezne dokumente, ki vodijo k dopolnitvam Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter Zakona o urejanju trga dela v korist upokoјencev, obravnavali pa so še predloge sprememb volilne zakonodaje.

Delo komisije po strokovni plati spremlja naša nova sodelavka Urška Borak

hotela Delfin na sosednja zemljišča, vendar pod pogojem, da so nesporno znane možnosti gradenj na pridobljenem zemljišču na osnovi idejnega načrta, ter da je nakup zemljišč ekonomsko upravičen brez kakršnih koli nedorečenih omejitev, ter da so projekti dolgoročno v interesu upokoјencev. S temi stališči se seznanijo tudi organi ZDUS in organi hotela Delfin. Dokler te dileme niso razrešene, Komisi-

ja nasprotuje vsem obvezujočim dogovorom vezanim na nakup zemljišč. Komisija je v celoti podprla napore ZDUS in ustrezne dokumente, ki vodijo k dopolnitvam Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter Zakona o urejanju trga dela v korist upokoјencev. Dalj časa se je Komisija zadržala tudi pri obravnavi predlogov sprememb volilne zakonodaje. Prepričani smo, da brez sprememb, ki bi omogoča-

le bolj neposredno izbiro predstavnikov ljudstva v zakonodajnih organih, ne bomo uspeli zagotoviti normalnega ekonomskega razvoja države in uveljavljanja najustrežnejše socialne politike. Zato bodo nujne aktivnosti pri pripravi ustreznih predlogov in izhodišč za razgovore z vodstvi strank v parlamentu ter ustreznimi vladnimi in nevladnimi organizacijami.

Boris J. Bregant, foto ČK

Ključna sporočila Dnevov medgeneracijskega sožitja 2019

O poteku prvih Dnevov medgeneracijskega sožitja smo že pisali. Teško je v nekaj prispevkih povzeti, kaj vse se je dogajalo, pa vendarle smo v zaključnem poročilu, ki bo obravnavno na organih ZDUS in MeKoS, strnili nekaj izjav in sklepnih misli, ki zaokrožujejo namen dnevov.

Kot veste, je ZDUS s partnerji in t. i. medgeneracijskim konceptom želel osvetliti problematiko trga dela in upokoјevanja, se dotakniti vseh življenjskih obdobij posameznika ter opozoriti, da brez reševanja težav mladih pri urejanju trga dela posredno podaljšujemo njihove težave v čas upokoјitve. Izpostavili smo medgeneracijske dobre prakse kot rešitve na izzive starajoče se družbe, s čimer udejanjamo poslanstvo Dnevov medgeneracijskega sožitja na najvišji ravni. Na okroglih mizah so poleg strokovnjakov sodelovali pred-

stavniki mladih in starejših, s čimer smo ustvarili podlago za konstruktivne razprave in izmenjavo dejanskih izkušenj. Da je temu tako, smo za vas izbrali pet pomenljivih izjav, ki podpirajo naša prizadevanja za spremembe na tem področju: »Stereotip je, da mladi ostajajo v 'hotelu mama', ker jim je tako lažje. To je rezultat trenutnega stanja na trgu dela, kjer mladi kljub delu nimajo dovolj, da samostojno preživijo in poskrbijo zase.« (Anja Fortuna, predsednica Mladinskega sveta Slovenije na okrogli mizi »Bo prihodnost prekarna«, o netipičnih in negotovih oblikah dela.)

»Ključno je, da mladim poleg praktičnih znanj damo kompetence, ki jim bodo omogočale, da se bodo skozi svojo profesionalno kariero prilagajali izzivom časa, pri čemer se moramo zavedati pomena in nujnosti vseživljenjskega učenja.« (dr. Jernej Štromajer, državni sekretar na Mi-

nistrstvu za izobraževanje, znanost in šport na okrogli mizi »Poklicna socializacija mladih«, povezovanje izobraževanja in trga dela.)

»Medgeneracijski prenos znanja na delovnem mestu mladim pomaga, da lažje vstopijo na trg dela, da osvojijo nove kompetence, delovno okolje, nove vrednote v delovnih situacijah, je pa proces mentorstva dober tudi za starejše, ki mentorstvo izvajajo.« (Jaka Matičič, podpredsednik Mladinskega sveta Slovenije na okrogli mizi »Prepoznamo potencialne starejših?«, mentorstvo kot medgeneracijski prenos znanja.)

»Učenje krepi človeka, vse generacije, v vseh življenjskih obdobjih in v vseh življenjskih prilikah. Učimo se, zato da smo, da osebno rastemo, da pridobivamo znanja, da znamo delati in da se učimo živeti v skupnosti.« (mag. Zvonka Pangerc

Pahernik, Andragoški center Slovenije na okrogli mizi »Kako dalje?«, vseživljenjsko učenje, priprave na upokožitev in aktivno staranje.)

»Staranje prebivalstva pomeni izziv za sodobne države, tako iz vidika ekonomske kot kulturne, sociološke in organizacijske ureditve sistema, ki temelji na medgeneracijski izmenjavi. Kako s pravilno politiko ohraniti primeren življenjski standard v času, ko morajo zaposleni preskrbeti pokojnine za vse večje in naraščajoče število upokojenih oseb?« (Ana Bilbija, predse-

dnic Strokovnega sveta ZDUS na okrogli mizi »Za dostojno staranje«, o gromtnem položaju upokožencev.)

Dnevi so nas še bolj utrdili v prepričanju, da je medgeneracijsko sodelovanje in sožitje proces, ki se ne rodi čez noč in ga je potrebno spodbuditi in krepiti, zato ocenjujemo, da je začetek dober. Za dragocenost štejejo družbeni miselni premiki, ki smo ga sprožili, in uporabnost zaključkov strokovnega programa, ki smo jih uporabili v postopku sodelovanja pri pripravi akcijskih načrtov za uresničeva-

nje Strategije dolgožive družbe, vpeli smo jih v pripombe, ki jih je ZDUS prispeval v javni razpravi k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD) ter k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. V prihodnjem letu se bomo posvetili drugi pereči temi vseh generacij: **Stanovanjska problematika in mobilnost, od torka 19. do četrta 21. maja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.**

Povzetek poročila pripravila Dijana Lukić

Obisk generalnega direktorja RTV Slovenija Igorja Kadunca na ZDUS

24. julija je na povabilo vodstva ZDUS našo organizacijo obiskal generalni direktor RTV Slovenija, g. Igor Kadunc, saj je naša predstavnica v Programskem svetu RTV Marija Orešnik na eni od sej izpostavila pomisleke vodstva ZDUS glede uskladtve RTV prispevka.

Imeli smo odprt in koristen sestanek tako glede omenjenega prispevka kot tudi programskih vsebin vezanih na starejšo populacijo prebivalstva. Ker gre ravno pri vsebini oddaj, ki bi bile pisane na kožo starejšim, za področje, ki ni v neposredni pristojnosti generalnega direktorja, je gospod Kadunc obljubil, da bo organiziral konec avgusta sestanek na Kolodvorski v širši sestavi, torej s prisotnostjo radijskih in televizijskih odgovornih urednikov.

28. avgusta smo se tako predstavniki ZDUS s predsednikom Janezom Sušnikom na čelu, srečali najprej z vodstvom Radia Slovenija. Igorju Kaduncu sta se pridružila Kaja Jakopič, urednica Multimedijskega centra RTVSLO in radijski direktor Mirko Štular, mi pa smo nizali in nizali argumente zakaj si želimo več takih oddaj v radijskih programih, ki bi bile »pisane na kožo« starejšim poslušalcem. Tako generalni direktor kot tudi direktor radija sta nam zagotavljala, da je takih vsebin dovolj in da bi jih bilo še več ob naši večji angažiranosti

Igor Kadunc in Marija Orešnik članica Programskega sveta RTV Slovenija

in obveščanju urednikov o naših aktivnostih in pobudah, ki jih dajemo političnim odločevalcem. Mislim, da komentar k njunim pojasnilom sploh ni potreben glede na številne pobude, ki jih dajejo mladi poslušalci do sedmih let ob sobotnih dopoldnevih na 1. programu Radia Slovenija. Uro kasneje smo imeli sestanek še s televiziji. Prišli so direktorica TVS Natalija Gorščak, urednica informativnega programa Manica Janežič Ambrožič in urednik posebnih projektov Rok Smolej. Noben naš predlog ni naletel na plodna tla ali vsaj na odprta ušesa, čeprav smo tudi njim razložili, zakaj bi bilo

dobro imeti posebno (vsaj eno) oddajo za starejše, če imajo že mladi toliko in toliko oddaj, čeprav roko na srce, mlade zanima vse kaj drugega, kot pa spremljanje televizijskega programa. Natakar Jakec iz Kavarne nebotičnik, posebne televizijske oddaje namenjene starejšim gledalcem iz takratne produkcije TV Ljubljana sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ki je bila predvajana ob »Prime timeu« ob 20.00 uri bi dejal, joj, joj, kam nas bo čas pripeljal! Sam pa, kot nekdanji radijski in televizijski novinar na RTVSLO pravim, da smo se vedno bali vizionarjev z novimi idejami in svežimi pobudami in posledično morebitnih spreminjanj programskih shem, kot hudič križa. Veste zakaj? Zato, ker so rušile utečen sistem in tak sistem smo zagovarjali takrat, in zagovarjajo ga še danes po načelu, kar se Janezek nauči, Janezek zna.

Noben naš predlog ni naletel na plodna tla ali vsaj na odprta ušesa, čeprav smo tudi njim razložili, zakaj bi bilo dobro imeti posebno (vsaj eno) oddajo za starejše, če imajo že mladi toliko in toliko oddaj, čeprav roko na srce, mlade zanima vse kaj drugega, kot pa spremljanje televizijskega programa.

Besedilo in foto, Črt Kanoni

Podpora predsedniku Sušniku v času pred volitvami

»Vsake oči imajo svojega malarja,« pravi star pregovor. Dejstvo je, da v času pred volitvami za novo vodstvo ZDUS za mandatno obdobje 2019–2023 nismo želeli pisati o pokrajinskih podporah Janezu Sušniku, kar je najbrž jasno vsakomur. Saj, v kolikor bi, bi bili vsi skupaj v uredniškem odboru tako ali drugače pribiti na pranger, kot da smo predsednikovo trobilo.

Nak, nismo, ker tudi z besedico nismo omenili, kdo vse je izrazil zaupanje in podporo trenutnemu vodstvu krovne organizacije. Začelo se je – le kje drugje – na gorenjskem! V tako rekoč domačem okolju, kjer je že »kunšt« biti priljubljen zaradi slovenske npravi in obilice polen pri sleherni hiši. A pri Sušniku je bilo drugače. »Dobro vodi ZDUS in prav je, da mu zaupamo še en mandat,« je po koncu pokrajinskega zbora na Kokrici nad Kranjem dejal Zdravko Malnar in to že konec februarja. Zaupanje so mu v naslednjih mesecih do junija izrazili tudi v PZDU J. Primorske, pa Dolenjske in Bele krajine, Zgornjega Podravja, Šaleške PZDU, Celjske. Na sestanku

Predsednik ZDUS Janez Sušnik prejema priznanje PZDU J. Primorska iz rok predsednika Mirka Miklavčiča.

uredniškega odbora smo pač morali izpostaviti tudi to, diametralno nasprotujočo si plat Osrednjeslovenske PZDU - MZU Ljubljana, kjer ga vidijo kot diktatorja, sa-

modrčca in, ah, kaj ni vse skupaj nekam preveč podobno našim in vašim. Rdečim, črnim, belim?

Anton I. Krč, foto Evgen Primožič

Priznanje Anki Tominšek

Anka Tominšek, članica Strokovnega sveta ZDUS in dolgoletna sodelavka ZDUS, je na 18. redni seji Strokovnega sveta ZDUS prejela priznanje za zasluge in doprinos k delovanju, razvoju in ugledu Zveze društev upokojencev Slovenije. ZDUS se ji je zahvalil za njena dolgoletna prizadevanja in strokovni prispevek, ki ga neumorno daje in ga še bo za izboljšanje položaja slovenskih upokojencev.

Uredništvo ZDUSPlus

Mednarodno srečanje upokoјencev v Pliberku

Društva upokoјencev iz različnih slovenskih krajev so zadnji avgustovski dan sodelovala na 27. mednarodnem srečanju upokoјencev v Pliberku na avstrijskem Koroškem, ki so ga pripravili v okviru že 626. Pliberškega Jormaka (sejma).

Sobota je na sejmu/Jormaku, na katerem se je letos predstavljalo 360 razstavlјavcev iz 6 evropskih držav, za koroške Slovence že vrsto let poseben dan. Takrat se v „Svaveji uti« ali slovenski hiši na enem mestu pod velikim šotorom srečajo člani društev upokoјencev iz cele Slovenije ter seveda avstrijske Koroške, pa tudi Italije. Prireditev pod šotorom, kamor so vabili prijetni zvoki Godbe ljubljanskih veteranov, se je letos začela s pozdravnim nagovorom predsednika Društva upokoјencev Pliberk in župana mestne občine Pliberka Stefana Visotschniga. Zbrane upokoјence sta pozdravila tudi predsednik ZDUS Janez Sušnik in podpredsednica Vera Pečnik. V kulturnem programu so se predstavile pevске in glasbene skupine društev upo-

koјencev iz Slovenije, ki so zaigrale, zapele in zaplesale v veselje vseh zbranih. Po srečanju so si upokoјenci na glavnem trgu ogledali slavnostno povorko s predstavitvijo več kot sto skupin. Prevladovala so kulturne in zgodovinske, predstavila pa so

tudi podjetja iz Pliberka in okolice. Večina društev upokoјencev je dan izkoristila še za ogledе bližnjih zanimivosti, kot so grad Elberstein v Globasnici in priljubljeno Klopinsko jezero.

Besedilo in foto, Milena Brečko Poklič

Zbrane sta pozdravila tudi predsednik in podpredsednica ZDUS Janez Sušnik in Vera Pečnik.

Krepitev čezmejnega sodelovanja

Novogoriški območni odbor upokoјenih obrtnikov in malih podjetnikov krepi čezmejno sodelovanje s sorodno pokrajinsko organizacijo ANAP v Italiji. Poleg društvenega organiziranja, v katerega se povezujejo upo-

koјeni slovenski obrtniki in mali podjetniki z obeh strani meje, že tri leta razvija tesno sodelovanje z italijansko sorodno organizacijo ANAP, ki je členska kot sekcija vsedržavne zbornične organizacije Confiartigianato.

Prvi stiki so bili seveda spoznavni. Nato smo začeli izmenično organizirati razna srečanja in takšno druženje je bilo letos junija organizirano v Novi Gorici. Druženje je bilo povezano z medsebojnim spoznavanjem posameznih članov obeh organizacij. Vodstvo

Skupna slika vseh udeleženčev srečanja z obeh strani državne meje

sta se dogovorili tudi za tesnejše interesno povezovanje, in sicer na področju posameznih predavanj za pridobitev osnovnih spoznanj pri uporabi sodobne tehnike pa tudi nudenju, na primer prve pomoči nekemu ob njegovi nenadni slabosti. Pri tovrstnih usposabljanjih jezik sporazumevanja ni ovira, čeprav vsak najraje govori v svojem. Dogovorili smo se za nadaljnje sodelovanje na področju zmernega kolesarjenja, kar je seveda tudi posebna oblika druženja in priložnost poglabljanja medsebojnega spo-

znovanja ter krepitve zaupanja. Na tokratnem srečanju v Novi Gorici je bilo balinanje med ad hoc oblikovanimi ekipami posebna družabna popestritev, o čemer priča tudi objavljena fotografija. Na srečanju je bila s strani predsednika ANAP podana pobuda, da bi še v tem letu organizirali poseben posvet, na katerem bi funkcionarji obeh organizacij podali videnje položaja upokojenih obrtnikov in podjetnikov, seveda vsak od njih za svojo državo. Posvet bo imel skupni sklic in bo zato potekal dvojezično s simul-

tanim prevajanjem. Nanj bodo povabljeni vidni predstavniki zainteresirane javnosti, sodelovala pa bosta tudi župana obeh gorških mest. Posvet bo v italijanski Gorici na sedežu njihove **Cammera di commercio** (gospodarske zbornice.). S slovenske strani bodo povabljeni tudi še drugi vidni predstavniki javnega življenja upokojencev in obrtnikov, vendar do zaključka redakcije tega prispevka njihove udeležbe še ne moremo konkretno napovedati.

Besedilo in foto, Jože Elersič

Vabimo vse upokojene obrtnike in male podjetnike iz Slovenije, da se včlanijo v društvo DUPOS. Vloge za članstvo pošljite po e-pošti: dupos.je@siol.net ali po navadni pošti na naslov: **Društvo DUPOS, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana**. Ne pozabite pripisati podatkov, ki jih potrebujemo za lažjo komunikacijo. Številko mobilnega telefona, poštni naslov in seveda elektronsko pošto, če jo uporabljate. Medse še posebej vabimo tudi upokojene nekdanje funkcionarje zbornic, saj bodo s svojim obsežnim znanjem in izkušnjami pri vodenju zborničnih enot nepogrešljivi pri vodenju, povezovanju in sodelovanju Območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

Pred Generalnim svetom EURAG v Moskvi

Letošnje jesensko zasedanje Generalnega sveta EURAG bo potekalo od 19. do 21. septembra v Moskvi. Spomladansko zasedanje je bilo v začetku maja v Litvi, v prestolnici Vilni. Konferenca, organizirana ob tej priložnosti, je obravnavala vprašanja na temo "Vidiki zmanjšanja socialne izključenosti starejših v sedanji družbi". Mi se tega srečanja zaradi obveznosti doma nismo udeležili. Po zapisih pa ugotavljamo, da je bilo srečanje zelo uspešno.

Litovski minister za socialne zadeve, ki je odprl konferenco, je s svojo politično izjavo izpostavil pomembnost politik, usmerjenih v prihodnost in kako je treba pri tem upoštevati vlogo civilne družbe kot je EURAG. »Petnajst pomembnih prispevkov - od teh trije visokih predstavnikov litovske vlade - je udeležence vodilo v fascinantni svet, delno strašljivih realnosti in dobro zasnovane socialne politike. Vsi smo se veliko naučili drug od drugega in vsekakor smo zaostriili razmišljanje o tem, kaj je potrebno in kaj lahko storimo za izboljšanje položaja starejših v

naši družbi,“ je zapisal predsednik EURAG Dirk Jareé. Generalni svet bo tokrat obravnaval zaključke zadnjega srečanja, organizacijske, in finančne zadeve, potek izvajanja programa v letošnjem letu in pogled v načrte za prihodnje leto. Kot vedno doslej bo omogočena medsebojna izmenjava informacij o aktualnih dogajanjih v državah od koder prihajajo članske organizacije. Članice pa dobimo vpogled v aktivnosti, ki jih na osnovi sprejetih zadolžitev in potreb ob dogajanjih na mednarodni ravni ali na relacijah s posameznimi članicami izvajajo

Udeleženci srečanja v Vilni

člani ožjega vodstva EURAG in drugi, ki so prevzeli določene naloge. Ruska Zveza upokoencev je takoj po vstopu v EURAG ponudila organizacijo dogodka. To je velika organizacija! Ima 2.000 uradov v 85 regijah Ruske federacije in okoli 1.500.000 članov. Pripravila je zanimiv program: **sestanek Generalnega sveta, tematsko konferenco "Vseživljenjsko učenje - pravica dostopa do izobraževanja za starejše", sprejem udeležencev na mestni upravi in izletniški dan z ogledom znamenitosti prestolnice.** Za organizacijo srečanja so najeli profesionalno agencijo, ki je že junija začela z resnim delom in nam posreduje potrebne informacije in ponudbe za

morebitno pomoč pri vstopnih dokumentih, logistiki in drugim. Seveda pa hkrati pričakuje in terja povratne informacije - napoved teme za referente, povzetek prispevka, podatke za spletno napoved dogodka...

Moj prispevek na konferenci zadeva ukrepe, ki jih načrtujemo za izboljšanje možnosti izobraževanja in usposabljanja starejših oseb v okviru Akcijskih načrtov Vade RS za uresničevanje Strategije dolgožive družbe. Vključujemo tudi osveščanje in informiranje, ki naj bi povečalo dostopnost do programov. Seveda v upanju, da bodo tudi starejši motivirani za tovrstno aktivnost in bodo izkoristili ponujene priložnosti. Čeprav

gre za vladni projekt, ki poteka v okviru Sveta za aktivno staranje in medgeneracijsko sodelovanje, je pomembno, da so v proces vključene tudi nevladne organizacije in da v nastajanju akta sodeluje ZDUS, ki je nesporno najobsežnejša organizacija upokoencev v Sloveniji. Pri nekaterih pomembnih ukrepih je ZDUS preko svojega članstva predviden tudi kot nosilec projekta ali kot sodelavec v izvajanju. Poudarjam tudi dejstvo, da je v načrt ukrepov vključeno mnogo predlogov, ki jih je za izboljšanje položaja starejših oseb na tem področju posredovala naša organizacija.

Jožica Puhar, Strokovni svet ZDUS,
foto Jan Sekal

AKTIVNO SPROŠČANJE v dobri družbi do 22. 12. 2019

4 dni / 3 noči polpenzion
že od **140,40 €** na osebo

Dodaten **20%** popust na vse wellness in fizioterapevtske storitve v terminu do 1.-22.12.2019.

PRIPELJITE TUDI VNUKE

V času jesenskih počitnic med 25.10. – 3.11.2019 je **1 otrok do dopolnjenega 10. leta BREZPLAČNO** v hotelu Zdravilišče Laško.

Koda rezervacije: ZDUS PLUS

E-OSKRBA

ZA VARNO BIVANJE NA DOMU

S storitvijo **E-oskrba** varno in samostojno bivate v svojem domu, svojci pa vam lahko z opremo, ki je enostavna za uporabo, stojijo ob strani in vam nemudoma priskočijo na pomoč, ko je potrebno. Osnovni in Premium paket vključujeta **najem in montažo opreme, asistenčne storitve 24 ur na dan** ter uporabno **mobilno aplikacijo za spremljanje alarmov**. Možne so tudi dodatne prilagoditve.

V okviru projekta »Varni in povezani na domu« **Telekom Slovenije** sofinancira vzpostavitev in delovanje **E-oskrbe**. V projekt pa so se vključile tudi **nekatero občine, ki subvencionirajo storitev E-oskrba**.

Za več informacij obiščite **www.telekom.si/e-oskrba**, najbližji **Telekomov center**, ali pokličite **080 8000**.

TelekomSlovenije

Lučki dnevi ob Vlcerski bajti

V Lučah upokojeenci obvladujejo lep segment krajevnega dogajanja

Lučki vlcerji rižmojstri na riži po spuščanju hlodov v dolino.

Z izvolitvijo novega vodstva DU Luče v lanskem letu, se je dejavnost organiziranih upokojeencev v slikovitih Lučah ob Savinji pod mogočno Raduho, spet okrepila. Ob lansko leto izvoljeni novi predsednici Mariji Krivec se je vrnilo živahnejše delovanje društva, saj so pod njeno taktirko že lani opravili zares, neverjetno delo.

K poletni prireditvi so pritegnili mlajše, šolsko mladino in spet vse svoje najdejav-

če, etnografsko lesenjačo pa spremenili v etno in turistično privlačnost kraja. Ob tem je občina s svojimi društvi in strokovnjaki postavila miniaturno vasico etno hišic s prikazom nekdanjih krajevnih dejavnosti in obrti, kar je le dopolnitev k prvi, osnovni predstavitvi vlcerske dejavnosti na sotočju Lučnice in Savinje. Upokojeenci pod vodstvom Krivčeve se ukvarjajo z društvenimi dejavnosti, ki so temeljne tudi za PZDU Celje ter krovno organizacijo, predvsem pa

tokrat ponovno poskrbeli člani DU Luče, ki so pri vlcerski bajti in ob bližnjem jezcu postavili leseno drčo (rižo) za spravilo hlodovine iz hriba v dolino. Največjega obiska pa je bila deležna nedeljska osrednja prireditve **Zagovarjanje načina zdravlilstva nekoč**, tematike o lekarnarstvu in zdravnih zeliščih, ki so jih predstavljale različne zeliščarske skupine iz vse doline in širše. **»Rižmojstri,«** Albin Robnik, Janez Zamrnik in Ivan Bezovnik Ajnž, so skupaj s še drugimi vlcerji po izdelavi riže iz več kubikov hlodovine, spuščali debela do vodne struge za plavljenje do bližnje žage. Zares prisrčen pa je bil ponoven obisk prijateljskega DU upokojeencev iz Vodice pri Medvodah, ki so skupaj z domačini pripravili izjemno pevsko in družabno srečanje. V tem času so se na tem prostoru ustavljale množice turistov in vtis je bil, da je osrednje dogajanje prav pri lučkih upokojeencih na Šmici. Gostoljubne vlcerske »babnice« pa so rade postregle s krompirjevo župo, našlo pa se je tudi domačega mošta, salame in suhega sadja. V oblačilih »tistih cajtov« je vse dišalo po umirjenem, brezskrbnem delu, saj praznik je le spomin na trdo delo in kar se da brezskrbno in dolgo življenje.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Že ves čas, več kot dvesto članov podpira tudi župan Ciril Rosc, ki je svoj čas omogočil, da so z nakupom vlcerske bajte na lepem kosu zemljišča ob slikovitem jezcu na Savinji, upokojeenci dobili svoje zatočišče, etnografsko lesenjačo pa spremenili v etno in turistično privlačnost kraja.

nejše kolegice in kolege, ki so bili nosilni člani druženja tudi že v preteklosti. Vodstvo društva je ves čas okrepjeno z lučkimi »vlcerji,« pevci in muzikanti, kar je koristno tako za skrb svojih članov DU Luče, kot za sodelovanje s krajevnimi društvi in interesom občine. Ves čas več kot 200 članov podpira tudi župan Ciril Rosc, ki je svoj čas omogočil, da so z nakupom vlcerske bajte na lepem kosu zemljišča ob slikovitem jezcu na Savinji, upokojeenci dobili svoje zatočiš-

skrbijo za druženje in osamljene ali obolele člane in prijetne dogodke v okviru negovanja tradicije, kulturne razgibanosti in sodelovanja z upokojeenskimi društvi v regiji. Ob prireditvah od »štanta do štanta,« tekmovalnih muzikantov, lovski maši s krstom lovca, tekmovanjem vlcerjev za memorial Voler - Mlačnik, številnih športnih in kulturnih srečanj, odprtih vratih etnografske Jovanove hiše družine Matijovc, prikaza pranja »veša« domačih peric in še česa, so

DU Piran ima nov pevski zbor

**Člani in članice društva upokojen-
cev Piran skrbimo poleg izletništva
in športa tudi za humanitarne, soci-
alne in kulturne dejavnosti. Po nekaj
sušnih letih smo se odločili, da usta-
novimo domač pevski zbor.**

Ideja se je končno uresničila in članica

Barbara se je »zborovsko« angažirala in pridobila kar devetnajst ljubiteljic in ljubiteljev petja. V zadnjem tednu avgusta so se prvič zbrali in zapeli. Zdaj redno enkrat tedensko vadijo, ob četrkih, v prostorih društva upokojencev v Luciji, Obala 114/b. V svoje vrste so pritegnili tudi nekaj članic

in članov drugih društev in ljubiteljev petja. Svoj krstni nastop naj bi imeli 17. oktobra ob 17. uri v Avditoriju Portorož ob prireditvi »Dan starejših občanov.« Še vedno pa velja, da medse vabijo vse ljubitelje petja, da se jim pridružijo.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

Da je v naših vrstah kopica literarnih ustvarjalcev, je dobro znano. Literarne ustvarjalnice z delavnicami so na naših vsakoletnih srečanjih med najbolj obiskanimi. Naša članica Breda rada kuje rime v pesmice in ta, ki jo objavljamo, je bila spisana kot popotnica za naše prve Dneve medgeneracijskega sožitja in je trden dokaz, da ideje nikdar ne usahnejo.

Breda v družbi Zdusovih deklet na prvi prireditvi DMS.

V Ljubljani na Gospodarskem razstavišču lepi dnevi potekajo.

Na dnevih medgeneracijskega sožitja od 14. do 16. maja se družimo.

Prvič tam se to dogaja
In kvaliteta ne zaostaja.
Predstavlja mnogo se stvari,
ki jih je dobro videti.

Zakaj predstavitve so zdaj drugje,
meni prav vseeno je.
A povem vam po resnici,
tukaj prav vseč mi je.

Na odru program je velik in raznolik
in sožitje lepa je beseda.
Razstave – ena, druga in ostale
in še kaj drugega se gleda.

Delavnice so delovne povsod,
rokodelska dela so prekrasna,
kulinarika diši povsod,
tudi kulturna dediščina je opazna.

Bližu mene streljajo
z eno tiho flintico,
strelcev pa je več kot sto
a ne gledam, če kaj zadevajo.

Še in še se marsikaj dogaja,
še in še množica prihaja.
Vse oči na pecljih so,
vse podrobno gledajo.

S kužkom KORljem sva nastopila,
gledalce sva osvajala.
Je dal glas, ko treba je bilo,
dobila sva aplavzov množico.

Tudi tretji dan se isto vse dogaja,
množica ljudi še vedno se sprehaja.
Medgeneracijsko sožitje se krepi,
naj tako ostane še mnogo dni.

Obiskali smo »našo Nino« v Delfinu

Prepričan sem, da direktorice hotela Delfin, Nine Golob, ni potrebno posebej predstavljati. Rojena Korošica (Slovenj Gradec) je svoje otroštvo preživljala v Šoštanju, zato jo na vse tri doline veže posebna vez. Direktorica je že od leta 2013, pred tem pa je bila vodja prodaje in kasneje pomočnica strunjanskega direktorja enote Term Krka d. d. Talasa Strunjan, kjer je delala dobrih petnajst let. Na obalo se je iz Ljubljane preselila po koncu študija ekonomije, ki ga je zaključila z diplomsko nalogo na temo staranja prebivalstva, kasneje pa nadgradila z magisterijem iz poslovne informatike. Danes je že prava Izolanka, saj z možem in tremi otroki živi tu že več kot dvajset let. Je ljubiteljica Art filmov (ne pozabimo, da Izola premore Art kino), dobrih knjig in potovanj in predvsem prijetna sogovornica. Ob skodelici kave (mimogrede, espresso je naravnost fenomenalno dobrega okusa) jo kot izkušeno »hotelirko« povprašam, kako bi nekomu, ki ne pozna Delfina, opisala ta hotelski objekt.

V prvi vrsti bi povedala to, da gre za eno izjemno zgodbo v evropskem merilu, če ne celo svetovnem, da so bili slovenski upoko-jenci pred 37 leti tako prodorni, da so sprejeli odločitev ob pomoči izolske lokalne oblasti iz zgradili svoj hotel ob slovenski obali in na ta način veliko let vnaprej zagotovili slovenskim upokojencem neko možnost ugodne-

ga dopustovanja, hkrati pa z organiziranimi potovanji v okviru DU prinašali denar nazaj v svoje blagajne. V svoji karieri sem delala zelo veliko z nemškimi in avstrijskimi upokojenci, tudi z italijanskimi in švedskimi, pa nisem nikdar naletela na informacijo, da bi v kateri od teh držav imeli podoben objekt, kot je naš. Lahko rečem, da je hotel Delfin nek fenomen, ki je v lasti ZDUS, po drugi strani pa je vsaj 95 % gostov članov te organizacije.

No, ampak ta fenomen se zrcali tudi v stalnosti. Obstajajo podjetja z desetletno tradicijo, kjer se je zvrstilo že najmanj 10 direktorjev, vi pa ste v skoraj štiridesetih letih 4. direktorica hotelskega kompleksa?

Zagotovo! Hotel Delfin ima izrazito jasno sliko in poslanstvo. V prvi vrsti je namenjen za oddih slovenskih upokojencev. To osnovno vodilo nam vsem narekuje, da ponudbo tudi dejansko prilagodimo naši ciljni klienteli. Slovenski upokojenec prisega na preprosto vzdušje, ima rad domačnost in predvsem občutek spoštovanja, do česar

imam še posebej izostren posluš, da se na dopustu počuti, kar se da dobro. Morda še kot medklic, večkrat slišim, da ljudje pravijo, ja, saj pri vas je pa dosti starejših. Seveda jih je dosti, vendar predvsem takih, ki pridejo k nam, da se zabavajo. Gre za povečini aktivne upokojence, ki si želijo zabave, smeha, plesa, petja in zato s svojimi aktivnostmi prinašajo dobro počutje med vse nas in se to dobro počutje ustvarja z roko v roki.

V Delfin prihajajo iz vseh pokrajin in skoraj vseh društev upokojencev. Vsi pripravijo tudi animacijske ali kulturne programe. Kako pa se na te prireditve odzivajo drugi gostje? Individualni, ki niso člani ZDUS?

Mislím, da je fenomen hotela Delfin predvsem v tem, da se vsi gostje izredno pozitivno odzivajo na vse dogodke, ki se odvijajo na našem prireditvenem prostoru. Seveda pripravimo take programe, za katere smo prepričani, da jih bodo spodbudili k sodelovanju. Ni se še zgodilo, da bi publika izostala. Ponavadi je ob četrtek, ko

V notranjih bazenih lahko uživate na 160 m² vodnih površin za plavalce in 140 m² vodnih površin za neplavalce. V vseh notranjih bazenih je morska voda segreta na temperaturo od 30 – 33 stopinj C. Poleg plavalnega bazena (20 x 10 m) se v notranjosti kopališča nahaja še bazen Elisa z vodnim slapom, otroški bazen, masažni bazeni in hladen Kneippov potok.

pripravljamo dogodke, prireditveni prostor povsem zaseden, zato tudi društva rada pridejo k nam in pokažejo drugim gostom, kaj znajo in česa so sposobna. Seveda pa se pri nas odvijajo tudi razna srečanja, predavanja, delavnice, likovne kolonije, ki jih organizira ZDUS, kar kaže na pestro društveno življenje.

No, naši bralci zagotovo dobro poznajo zmogljivosti hotela Delfin, pa vendar. Kratka osebna izkaznica.

Ja, Delfin je trizvezdnični hotel, čeprav v svoji ponudbi presega to klasifikacijo. Nudi bazene z ogrevano morskovo vodo, samopostrežne obroke, bogato animacijsko dogajanje, zunanji bazen, čudovito teraso ... tega je veliko. Imamo 219 sob, kar pomeni, da v konici zasedenosti biva pri nas okoli 450 gostov. Ko pa se jim pridružijo še dnevni obiskovalci na kopanju in kosilu se ta številka poveča tudi za 100 do 200 gostov dnevno, če zraven ne štejemo obiskovalcev plaže in naših zunanjih lokalov – poleti zna biti res zelo živahno. Odprti smo enajst mesecev v letu, za en mesec pa hotelska vrata zapremo. Praviloma je to v januarju, ko postorimo nujna vzdrževalna in investicijska dela in moram reči, da gostje že kar nekako pričakujejo, da jim vsako leto predstavimo kaj novega in to tudi cenijo, saj vidijo, da je bil tisti denar, ki so ga prinesli, smotno uporabljen. Redno zaposlenih delavcev nas je okoli osemdeset, seveda pa so tu

še občasni in pogodbeni sodelavci, zato se vsako poletje ta številka precej poveča.

Januar, tako ste dejali, je namenjen vzdrževalnim in investicijskim opravilom. Če malce razširiva to temo, kakšni izzivi so pred Delfinom glede novih naložb?

Ja, tu gre predvsem za že nekaj let trajajočo željo, da bi dobili možnost za nakup zemljišč ob hotelu in v prihodnje, morda, postavili nov, nekoliko manjši hotel, višje

Pred štirimi leti smo ob hotelu Delfin uredili vrt zdravnih rastlin in zelišč. Zasaditev zanj je ob pomoči strokovnjakov iz ljubljanskega Botaničnega vrta zasnoval izjemen krajinski arhitekt, zamejski Slovenec, Vladimir Vremec. Vrt je sestavljen iz več sklopov, in sicer iz cvetočega travnika, vrta zdravnih rastlin, zelišč Krasa in Istre ter iz osrednjega dela vrta, ki ga predstavlja Kneippov vrt. Skozi vrt je urejena krožna pot, ob kateri so tudi korita za hladne oblive rok in nog. Obiskovalci se lahko sprehajajo, posedajo na klopcih ter nenazadnje uživajo v vonjavah številnih rastlin.

kvalitete, recimo s štirimi zvezdicami, ki bi dopolnil ponudbo obstoječega hotelskega kompleksa. Ker je hotel star že skoraj 40 let, so zastala tudi investicijska dela v obliki širitve, prizidkov, ker tega pač preprosto ne moremo več početi, je pa zato več potreb po vzdrževalnih delih. Podobno je tudi doma. Vsaka hiša, ko enkrat doseže določeno starost, potrebuje mnogo več vlaganj,

če želiš, da nudi vsaj podobno udobje, kot ga je v času dograditve.

Kaj je tisto, s čimer se radi pohvalite in seveda tisto, kar bi najraje prikriji?

Osebnostno sem najbolj ponosna prav na vzdušje, ki vlada v hotelu, torej na notranjo klimo. Pa tudi na neko simbiozo med gosti, zaposlenimi, nenazadnje tudi med nami, ki vodimo hotel. Gre za preprostost, domačnost, za skrb pri počutju gosta, da se počuti kot doma, seveda brez da bi počel hišna opravila. To je eden največjih komplimentov. Je pa zagotovo tudi druga plat, saj se pri delu soočamo z marsikaterim problemom, tudi z izkoreninjenjem navad, ki v neko zdravo hotelsko okolje ne sodijo. Rezervacije ležalnikov, pa morda kakšen preveč nestrpen odnos, ki presega poslovne okvire, ampak zavedati se moramo, da smo le hotel odprtega tipa, ki se trudi, da svoje storitve ohranja na visoki ravni in to na dolgi rok.

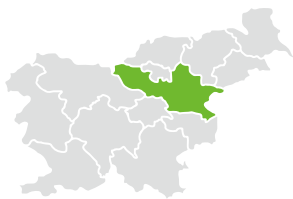
Imate kako sporočilo za naše bralce, morda tiste, ki bodo obiskali Delfin v prihodnjih mesecih?

Imam. Predvsem to, da se jih že danes zelo veselimo in res, ena iskrena hvala vsem društvom, ki nas na tako lep način sprejemajo kot del sebe in se vedno znova potrudijo z organizacijo obiska in nam tako ostajajo zvesti.

No, ampak tak trud je vedno dvosmeren, saj se tudi vi potrudite in pridete na razne konce Slovenije v društva, kamor vas povabiljo in ste povsod prisrčno sprejeti?

Ja, vidite, to je tudi naša priložnost, da sami pridemo še v matična društva in se tako tudi na neformalni ravni zahvalimo vsem, ki so nas obiskali v Izoli. S tem jim izkažemo spoštovanje, pa tudi lepa osebna izkušnja je, da spoznaš še druge kotičke naše prelepe Slovenije, da pridemo v kraje, ki jih ne poznamo.

Črt Kanoni

CELJSKA

V Rogaški Slatini dobili dvigalo

Nepremičninski sklad ZPIZ je lastnik 3.129 najemnih stanovanj za upokoјence in druge starejše v 116 krajih in 589 stanovanjsko-poslovnih objektov po Sloveniji. Družba v skladu s sprejetimi poslovnimi dokumenti izvaja vzdrževalna dela na objektih in stanovanjih, med katerimi so obnova fasad, centralnega ogrevanja, arhitekturna prilagoditev kopalnic, obnova inštalacij, oblog, slikopleskarska dela, zamenjava stavbnega pohištva in drugo.

»V preteklem letu je družba izvedla vzdrževalna dela v petih krajih, na 159 objektih/vhodih in v 633 stanovanjih po Sloveniji. Poleg vzdrževalnih del se izvajajo tudi rekonstrukcije nepremičnin, kamor spadajo dograditev dvigal in ureditev dostopov. Te aktivnosti so v letu 2018 potekale na 24 objektih. Skupna vrednost vseh izvedenih del je bila blizu 3,5 mio evrov,« je pojasnil organizator trženja nepremičnin v skladu, mag. Sašo Bertalančič. Z izvajanjem vzdrževanih del in rekonstrukcij NS vzdržuje, prenavlja in arhitekturno prilagaja objekte in stanovanja starejšim uporabnikom ter jim tako omogoča kakovostno preživljanje tretjega življenjskega obdobja. Družba je od leta 2001 izvedla 19 projektov celovitih obnov objektov z dograditvijo dvigal po Sloveniji. Na Ulici XIV. divizije 12 v Rogaški Slatini ima NS v lasti objekt s 17 namenskiimi najemnimi stanovanji, ki se oddajajo upokoјencem in drugim starejšim. Družba je že v letu 2016 sprejela odločitev za izvedbo energetske sanacije fasade, zamenjavo strešne kritine, ureditev shramb, prilagoditev dveh stanovanj in dograditev težko pričakovanega dvigala. Predvidena je bila dograditev zunanega dvigala. Zunanje dvigalo pomeni bistveno višjo kakovost bivanja za najemnike, saj bi se pri notranjem dvigalu skupne površine bistveno zmanjšale, lahko bi prišlo tudi do zmanjšanja površine stanovanj. Ker NS ni pridobil soglasja lastnika sosednje parcele za izgradnjo zunanega dvigala, je bila družba primorana spremeniti projekte za notranje dvigalo. V letu 2017 je bila izvedena preureditev dveh stanovanj, pridobljeni projekti in gradbeno dovoljeno za notranje dvigalo ter izbran izvajalec za načrtovana vzdrževana dela in dograditev dvigala.

Kasneje je lastnik sosednje parcele le privolil v soglasje za izgradnjo zunanega dvigala. Nepremičninski sklad se je potem odločil, da se izvede sprememba projekta in gradbenega dovoljenja za izgradnjo zunanega dvigala. Aprila lani so pridobili spremembo gradbenega dovoljenja, konec oktobra pa so se pričela dela na objektu. Najugodnejši ponudnik je bilo podjetje AGM NEMEC d. o. o. iz Laškega, ki je lanskega oktobra pričelo z deli in le-ta so bila v skladu s termiskim planom zaključena v začetku avgusta 2019. Vrednost izvedbe del je bila 400.000 tisoč evrov. Na objektu je bilo dograjeno dvigalo, izvedena energetska sanacija fasade, prenovljena in izolirana streha, prenovljeni balkoni, urejen dostop do objekta in urejene shrambe. »Izvedba se je časovno zamaknila zaradi pridobivanja potrebnih soglasij za zunanje dvigalo, s katerim so stanovalci pridobili arhitekturno prilagojen dostop do stanovanj, ne da bi se jim zmanjšale stanovanjske in skupne površine v objektu. Z izvedbo nove fasade bo bivanje prijetnejše in energetske učinkovitejše. NS ob upoštevanju tehničnih in pravnih pogojev ter ekonomskih zmožnostih prenavlja in prilagaja obstoječe objekte ter stanovanja specifičnim potrebam starejših ter tako izboljšuje bivanjske pogoje. V letu 2019 NS pripravlja oziroma izvaja podobne projekte za dograditev dvigal na 8 objektih po Sloveniji. Verjamemo, da bodo stanovalci z bivanjem v tako prenovljenem objektu za upokoјence zelo zadovoljni,« je še dodal Bertalančič.

Milenka Blažević, foto Jože Strniša

Slatinčani po obronkih Pohorja

Člani Društva upokoјencev Rogaška Slatina in člani DeSUS-a Rogaška Slatina s predsednikom Borisom Fuhrerjem so se podali na skupen izlet.

V Slovenskih Konjicah jih je pričakala vodnica Tatjana Kotnik. Obiskali so Čebelarstvo Žvikart, edino v Sloveniji, ki združuje dva najvišja naziva, ki ju je bilo možno pridobiti v čebelarskem poklicu. Poklic čebelar in naziv čebelarski mojster. Ogljedali so si Zlati grič Slovenske Konjice, se povzpeli v najvišjo ležečo strnjeno naselje v Sloveniji (944 metrov), vas Skomarje, kjer se je rodil Jurij Vodovnik. Sledil je ogled hiše, ki je danes muzej, župnijske cerkve sv. Lamberta Ardenskega in župnišča. Po ogledu Rogle je sledila vrnitev v dolino s postankom za pozno kosilo. Na koncu se je predsednik DU Rogaška Slatina Ivan Markovinovič Lolo zahvalil vsem za prijetno druženje v želji, da se kmalu vidijo na naslednjem izletu.

Besedilo in foto, Milenka Blažević

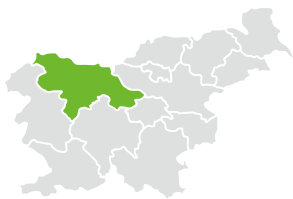

Pogled na prenovljeni objekt

Slatinčani po obronkih Pohorja

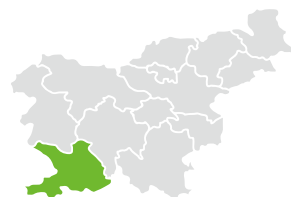

GORENJSKA

Naloga DU Komenda je skrb za druženje upokojencev v različnih sekcijah

Društvo upokojencev Komenda, ki je sprva delovalo kot podružnica DU Kamnik, je postalo samostojno društvo junija 1955. »Glavne naloge ob ustanovitvi so bile preskrba premoga ter obisk in pomoč starejšim upokojencem. Na pobudo društva je bila v Komendi organizirana zdravniška služba, pa tudi administrativna pomoč pri birokratskih postopkih je bila članom redno na voljo,« lahko preberemo na društveni spletni strani. Kaj pa so danes glavne naloge društva?

»Druženje upokojencev skozi različne sekcije,« razloži predsednik Saša Lenarčič. Trenutno imajo 14 sekcij - 11 športnih in družabnih in tri kulturne. Pri slednjih so najbolj znani folkloristi. Skupino sestavlja 16 plesalk in plesalcev ter tričlanski ansambel. Na več kot 30 nastopih doma in izven meja občine folklorna skupina skrbi za predstavitev slovenskega ljudskega plesnega in glasbenega izročila. Imajo tudi Mešani pevski zbor, ki je kar številčen, saj je v njem okoli 40 pevk in pevcev, velja pa za enega boljših upokojenskih zborov pri nas, ter igralska skupina, ki vsako leto postavi na oder kako novo gledališko predstavo – letos recimo, Tašča se vrača. Med člani je najbolj priljubljena izletniška sekcija, ki vsako leto organizira več izletov. Zanimanje zanje je tolikšno, da je včasih en avtobus kar pretesen. Na izletih spoznavajo Slovenijo in odkrivajo nove, manj znane koticke. Poleg izletništva imajo zelo razvito in uspešno balinarsko sekcijo, tako moško kot žensko ekipo. Oboji na različnih tekmovanjih dosegajo lepe rezultate. Aktivni in dokaj številčni so tudi pohodniki in kolesarji. Letos so ustanovili teniško sekcijo in že na prvem meddruštvenem tekmovanju dosegli viden uspeh, saj sta njihova člana v dvojicah osvojila prvo mesto. V društvu delujejo še sekcije za **šah**, pikado, prstomet, plavanje in smučanje, imajo pa tudi **šolo zdravega življenja**. S telesno vadbo na svežem zraku in v prijetni družbi si utrjujejo zdravje pa tudi omilijo kako od tegob, ki jih pestijo. Predsednik

JUŽNA PRIMORSKA

DU Piran je spoznavalo Brkine

Člani DU Piran smo se 20. julija odpravili v Brkine, se spustili v jamo Dimnica, si ogledali cerkev Sv. Martina v Slivju, na ekološki kmetiji na Tatrah poskušali sir, ogledali pa smo si še zeliščni vrt v Kačičah in dobro jedli na domačiji v Varejih.

Izleta v Brkine se je udeležila tudi naša 93 letna članica **Ana Baruca** in se klub letom korajžno spustila v 100 m globoko jamo. Njena mladostna drža nas navdihuje in nam daje dodatnih moči. Člani in članice DU Piran smo na podlagi sprejetega letnega plana, ki temelji na humanitarnih, socialnih, zdravstvenih, športnih in družabno izletniških področjih, opravili v prvih sedmih mesecih že veliko aktivnosti. V sodelovanju s patronažno službo ZD Piran organiziramo mesečno merjenje pritiska in sladkorja v krvi za člane in starejše občane v prostorih društva, v KS Sečovelje smo organizirali predavanja s področja uporabe defibrilatorja, na tržnici v Luciji smo organizirali »garažno razprodajo« in zbirali prostovoljne prispevke za pomoči potrebnim, vsakih štirinajst dni gremo na pohode po krajih Občine Piran, dvakrat na teden vadimo pikado v prostorih društva, udeležili smo se športnih iger v Ilirski Bistrici, organiziramo medgeneracijska druženja z otroci in

Člani UO DU Komenda po eni od sej

Vstopanje v jamo je svojevrstno doživetje, ki požene po žilah dozo adrenalina

se izpopolnjujemo v ročnih spretnostih, v prostorih PGD Sečovlje smo organizirali kulturno-zabavni, izobraževalni in športni piknik s prikazom dela gasilcev, ki se ga je udeležilo kar 120 članov in članic društva. Udeležili smo se že treh izletov v Pulo, v Prekmurje in Brkine. Na izletih se družimo, spoznavamo kulturne znamenitosti krajev doma in v tujini, v povprečju pa se izletov udeleži okoli 80 članov. Zelo dobro sodelujemo s Patronažno službo ZD Piran, socialno službo, dnevnim centrom Školjka, Rdečim križem Piran, ZZB za vrednote NOB Piran, DI, ZDUS, PZDUJP in drugimi društvi v občini Piran in širši Sloveniji. Letošnjih aktivnosti še ni konec, saj se že veselimo srečanja Primorskih upokojencev v Dobrovi v Brdih. Vse aktivnosti društva temeljijo na prostovoljnem delu članov upravnega odbora in poverjenikov po KS ter lastnem kritju stroškov, le ob minimalni pomoči občine Piran in drugih dobrih ljudi. Naš cilj je aktivno in zdravo preživljanje starosti s poudarkom na druženju, skrbi za starejše in pomoči potrebnih občanov ter spoznavanju domače kot tudi tuje kulturne dediščine.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

Bistričani odšli na Solnograško in še čez ...

Člani DU Ilirska Bistrica smo se v soboto, 27. julija 2019, udeležili poučnega enodnevnega izleta v Avstrijo in Nemčijo.

Iz Ilirske Bistrice smo se v zgodnjih jutranjih urah odpravili proti Gorenjski in skozi Karavanški predor v Avstrijo v Salzburg. V Salzburgu smo si ogledali Mozartovo rojstno hišo in stari del mesta, nato pa smo pot nadaljevali prek meje v Nemčijo do parkirišča pod nekdanjo Hitlerjevo rezidenco Orlovo gnezdo. Od tam smo se proti vrhu peljali z lokalnimi, za strme poti prilagojenimi avtobusi, in na koncu še z dvigalom. Občudovanja vredna je predvsem sama rezidenca in njena izgradnja, ki je bila vključno z dostopom na goro zgrajena le v enem letu. Po povratku z Orlovega gnezda smo se odpeljali v Berchtesgaden na ogled rudnika soli. Obisk rudnika je bil prava dogodivščina: vožnja z ladjico po podzemnem jezeru, spust po toboganu ... Tam smo zaključili ogled in se odpeljali proti domu. Vreme je bilo prijetno, ne pretoplo, napovedan dež je počakal do našega povratka iz rudnika. Izlet je bil zanimiv, poučen in prijeten.

Besedilo in foto, Jože Rolih

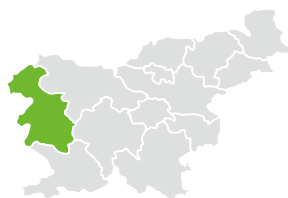
Spominska fotografija v centru Salzburga

Brigadirji na živi ulici

Brigadirji iz Postojnske in Pivške občine, ki jih je okoli dvesto in so v sestavu kluba brigadirjev Slovenskega Primorja in Istre z sedežem v Kopru, so se zopet zbrali na tradicionalnem srečanju. Tokrat na prireditvi Postojnskega Borca.

Postroj na »živi ulici,« kjer so se predstavile nevladne organizacije, med katerimi so bili tudi brigadirji pod vodstvom Franka Pleška, so medse sprejemali nove člane. Predvsem tiste, ki so bili nekoč v mladinskih brigadah, a v organizacijo niso bili vključeni. Mednje je vstopil tudi Drago Kolenc, pisec mnogih knjig. Letošnjega srečanja so se udeležili tudi trije člani odbora, ki jih je vodil prizadeveni predsednik Jadran Pišot. Vodstvo je izročilo spominsko plaketo udeležencu brigade Šamac – Sarajevo Edvardu Progarju, predsedniku ŠD Epic, aktivnemu članu DU Postojna in nekdanjemu predsedniku brigadirjev. Spomnimo, ta zvezna mladinska delovna brigada je potekala pred 70 leti.

B. Fatur

SEVERNA
PRIMORSKA

Državno priznanje DU Ajdovščina

DU Ajdovščina se je na področju socialne dejavnosti izkazalo s programom Starejši za starejše. Skupina 40 prostovoljcev sistematično obiskuje na domu starejše občane z namenom ugotavljanja njihovih potreb in morebitne pomoči. Obiskali so že 2.308 oseb in jim tako ponudili najrazličnejšo pomoč. Druženje, sprehodi, prevozi k zdravniku, dostava na dom, pomoč pri osnovnih osebnih in hišnih opravilih in še veliko drugega.

Do danes so opravili več kot 21 tisoč prostovoljskih ur, skoraj 11 tisoč obiskov starejših na domu in jim nudili 4700 različnih pomoči. Društvo upokojencev Ajdovščina se je konec leta 2004 med prvimi vključilo v nacionalni program Starejši za starejše, ki poteka pod okriljem ZDUS in je namenjen izboljšanju kakovosti življenja starejših, ki želijo tretje življenjsko obdobje preživljati v svojem domačem okolju. Prostovoljci in prostovoljke, ki delujejo v tem socialno varstvenem programu, so lani za svoje prostovoljsko delo, nesebično pomoč, humanost in solidarnost prejeli Zlati znak Občine Ajdovščina. Letos pa so njihovo delovanje, ki daje pozitiven zgled in krepi humanost v družbi, prepoznali tudi na državni ravni. DU Ajdovščina je za izjemne dosežke na področju socialne dejavnosti prejelo v predsedniški palači **Priznanje Republike Slovenije za prostovoljstvo za leto 2018**. Priznanje sta iz rok predsednika države Boruta Pahorja in predsednika Odbora Republike Slovenije za podelitev državnih priznanj na področju prostovoljstva Primoža Jamška prevzela predsednik DU Ajdovščina Maksimiljan Marc in društvena koordinatorica programa Irena Vidmar. Predlagatelj za prejem priznanja je bil predsednik PZDU S. Primorske pokrajine Nova Gorica, Zlatko Martin Marušič, sopredlagateljica pa Janja Polanc, pokrajinska koordinatorica programa Starejši za starejše za višjo kakovost življenja doma. V obrazložitvi podpore sta med drugim zapisala: **»DU Ajdovščina že 15. leto neprekinjeno so-**

V predsedniški palači z državnim priznanjem

deluje v programu Starejši za starejše ter ga izvajajo strokovno in dosledno. S svojim izvajanjem prostovoljskega dela, predlogi za spremembe in izboljšave bistveno prispeva h kakovostnejšemu življenju starejših na področju celotne občine, širi prostovoljstvo v Krajevne skupnosti ter daje konstruktivne predloge in pobude tudi na nivoju ZDUS-a. Je med najboljšimi in najučinkovitejše v pokrajini.«

»Bistvo našega prostovoljstva je, da gremo k starejšim ljudem na njihov dom jih povprašamo, kako živijo, jim nudimo ali poskušamo organizirati pomoč, če jo potrebujejo in želijo. Približamo jim vsaj del aktivnosti, ki se dogajajo v središču in omogočimo vesele urice, ki odpravljajo osamljenost in izoliranost starostnikov,« pravita koordinatorici Irena Vidmar in Dragica Ergaver. Za reševanje potreb starejših se povezujejo z drugimi humanitarnimi organizacijami in javnimi službami, krepijo pa vezi civilne družbe in starejših pri odločanju o njihovih potrebah. Vse poteka v dogovoru in izključno na željo obiskanega. Pridobljeni podatki so koristni za oblikovanje predlogov ukrepov za starejše v občini Ajdovščina. Prav na podlagi zbranih podatkov in pobud starejših občanov ter Društva upokoencev je Občina Ajdovščina imenovala koordinacijsko telo, ki obravnava problematiko in predlagajo rešitve v korist starejših, subvencionirala je varovanje na daljavo, prevoze starejših in prisluhnila pobudam za ureditev varovanih stanovanj in kompleksa bivalne enote za sobivanje več starejših ter vzpostavitev dnevnih centrov za varovanje starejših, za ustrezno ureditev okolja, prijazno tudi za starejše in invalide. «Državno in občinsko priznanje, ki smo ju prejeli, mora biti v ponos vsem, ki so doslej opravljali to humano delo in tudi spodbuda za to, da se ne bomo ustavili,» je prepričan

predsednik Društva upokoencev Ajdovščina Maksimiljan Marc, ki je vodenje prevzel letos spomladi in je ponosen na uspešno delo svojih predhodnikov ter na zavzetost prostovoljcev.

Besedilo in foto, Irena Vidmar

Letovanje DU Kanal na Korčuli

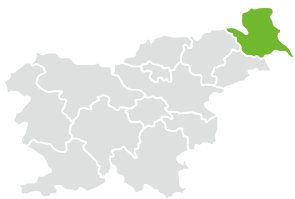
Triindvajsetega junija smo napolnili kovčke in se v poznih večernih urah podali na že znano pot. Naše vrste so se popolnile še v Desklah, Solkanu, Novi Gorici in Postojni. Med mnogimi znanimi obrazi je bilo, kot vedno, tudi nekaj novih. V Postojni nas je pričakal Relaxov vodič, volan pa je prevzela mlada šarmantna voznica, ki nas je z lebdečo vožnjo kmalu zazibala v sanje.

Jutranje sonce je še nežno božalo Split, ko smo se že postavili v vrsto v trajektni luki. Še tri urice vožnje mimo znanih otokov in prispele smo na cilj v Velo Luko. Mnogi med nami smo v prelepem zalivu nedaleč od mesta, v hotelu Adria, dopustovali že pred desetimi leti. Dneve, ki so prehitro minili, smo zapolnili vsak po svoje. Bilo pa je tudi veliko spontanega druženja, tako na prostorni plaži kot tudi na prijazni hotelski terasi. Tisti, ki ne ljubimo preveč poležavanja na soncu, smo peš raziskovali okolico hotela, hodili v dobra dva kilometra oddaljeno mesto čez hrib ali ob obali. Iz mesta in nazaj do hotela pa je vozil tudi taksist s čolnom, ki nam je za ceno kavice večkrat olajšal pot. Relaxove animatorke so poskrbele za športne igre, jutranjo telovadbo in aerobiko v vodi. Na Irinini delavnici smo se naučile izdelati svileno vrtnico. V Veli Luki smo prisluhnili ubranemu petju klap in se sladkali z odličnim sladoledom. Obiskali smo tudi grob Oliverja Dragojevića, mu zapeli lepo slovensko pesem in si ogledali zbirko slik, ki jih je v svoji mali brivnici ob kavarni Cesarica razstavil njegov frizer in dolgoletni prijatelj. Nekateri so obiskali mesto Korčula, ali se udeležili katerega od ponujenih izletov. V lepem spominu bodo ostali plesni večeri. Prav poseben večer pa sta si zaslužila Sonja in Toni, ki sta pred pričami in vsemi zbranimi ponovno izrekla poročne zaobljube ob njunem zlatem jubileju. Še enkrat – iskrene čestitke! Naj vajin šopek skupnih let dobi še žlahtnejši sijaj! Prvi julij je prišel mnogo prehitro in z njim zaključek letošnjega letovanja. Vsi smo se strinjali, da bi se prilegel še kak dan! Vrnili smo se bogatejši za lepa doživetja, za prijetna druženja in med seboj prepletli mnoge vezi. Hvala predsedniku Francu, ker nas je znal povezati v eno družino, hvala Sonji za organizacijo in odlično izbiro letovanja, hvala vsem in vsakemu posebej za trud, potrpežljivost, sodelovanje, veselje ali kot bi rekla Geny: »Ne le morje in lepa narava – ljudje smo naredili te počitnice lepe!« Hvala turistični agenciji Relax, ker je že devetih izpolnila naša pričakovanja.

Besedilo in foto, Nevenka Malnič

Počitnikovanje na enem od najlepših jadranskih otokov bo ostalo v nepozabnem spominu

POMURSKA

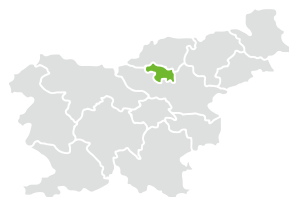
Srečanje upokoјencev Pomurja

Pomurski upokoјenci se že vrsto let srečujemo na tradicionalnih srečanjih. Letos je bilo že 17. srečanje in organizirali smo ga na levem bregu reke Mure v Termah 3000 v Moravskih Toplicah. Glede na to, da naša pokrajina združuje 36. društev na levem in desnem bregu Mure, smo lani sprejeli sklep, da vsako leto organiziramo srečanje na drugem kraju. Enkrat na levem bregu, drugič pa na desnem bregu reke Mure.

Na letošnjem srečanju, ki smo ga kot je v navadi organizirali prvi četrtek v mesecu juliju, se nas je zbralo nekaj manj kot prejšnja leta. Bilo nas je »le«okrog 1000 skupaj z nastopajočimi in gosti. Manjša udeležba je bila iz dveh razlogov. Cena organizatorja je bila precej višja, poleg tega pa se veliko starejših srečanja ni udeležilo zaradi vročine. Kljub vsemu pa je bilo vzdušje na srečanju pristno, tako kot vsako leto, pa še vreme nam je služilo. Za srečanje smo pripravili pester kulturni program. Nastopili so »Plej banda« iz KTD Beltinci, pevka Ingrid Müller iz Gornje Radgone, skupina »Renkovski degaši« in Mažoretke iz Bakovec. Program je povezoval radijski novinar in voditelj, znan zlasti upokoјencem radijske oddaje Srebrne niti, Bojan Rajk. Zbranim so spregovorili izvršni direktor Term 3000 Igor Magdič, župan občine Moravske Toplice Alojz Glavač, predsednica PPZDU Vijola Bertalanič in kot slavnostni govornik, predsednik ZDUS Janez Sušnik. Vsi so v svojih nagovorih izpostavili stanje upokoјencev in starejših, s podarkom na njihovih pričakovanjih in željah. Najbolj so prisluhnili besedam, kaj bo v bodoče z njihovimi pokojninami, ki večini ne zadoščajo za normalno preživetje. Predstavljena je bila tudi **Peticija ZDUS** glede sprejema Zakona za dolgotrajno oskrbo, katerega bi morali v Sloveniji nujno sprejeti. Na srečanju smo zbrali 500 podpisov Peticije za nujnost sprejema omenjenega zakona, ki smo jih poslali v Ljubljano. Tako kot vsako leto je PPZDU Murska sobota podelila prehodni pokal najboljšemu društvu v regiji na področju športa. Letos so se na področju športa najbolj odrezali člani DU Gornja Radgona, ki so zbrali največ točk. Letošnje srečanje je postreglo še z razstavo rokodelskih izdelkov osmih regijskih društev upokoјencev z lepimi in domiselnimi izdelki, ki so

poželi občudovanje prisotnih in s tem zadovoljstvo razstavljalcev. Po končanem kulturnem programu in pogostitvi se je druženje nadaljevalo ob glasbi in plesu v popoldanski čas. Veliko upokoјencev iz številnih društev, ki so se pripeljali z avtobusi so izkoristili pozno popoldne še za obisk krajev v neposredni bližini Moravskih toplic. Eni so obiskali Vinarium v Lendavi, drugi Lušt v Renkovcih, tretji pa so se ustavili na turističnih kmetijah in si ogledali cerkev v Bogojini. Vsi pa so se z lepimi vtisi v večernih urah odpravili proti domu z željo, da se vidimo naslednje leto na 18. srečanju upokoјencev Pomurja.

Besedilo in foto, Vijola Bertalanič

ŠALEŠKA

20 let DU DOO nekdanje MO Velenje

Še pred poletjem so člani DU državnih in občinskih organov občin Šmartno ob Paki, Šoštanj in MO Velenje obeležili 20 letnico uspešnega delovanja. Na skupščini Šaleške pokrajinske zveze DU jim je predsednik Franc Vedenik vročil priznanje, spominsko plaketo in jim v imenu zbora čestital k njihovem poslanstvu ter opravljenemu delu. Priznanje je prevzela predsednica Cvetka Vrabič, ki je za našo revijo povedala nekaj več o delovanju društva.

Simbolično praznovanje so obeležili že 25. marca, na datum ustanovitve društva pred dvema desetletjema, hkrati pa so opravili 20. Volilno skupščino, na kateri je kot dolgoletna in prizadevna članica dobila mandat za vodenje društva. Termin so izkoristili tudi za obeležitev materinskega dne, kar je dodalo nekoliko več prazničnega vzdušja. DU DOO občin Šoštanj, Šmartno ob Paki in MO Velenje je nastalo na pobudo sedmih upokoјenih delavcev zaposlenih na občinskih upravah, ki so zaznali potrebo po druženju, bili dovolj samozavestni ter pogumni in so poznali vrednote, ki jih bodo in so jih kasneje zares povezovali. Sestali in ustanovili so iniciativni odbor; **Martin Slatinšek, Stojan Kukovica, Srečko Peterlin, Tatjana Šmid, Silva Leban, Anka Fricelj in Branko Peer**. Zbor je nato ustanovil društvo na prvi skupščini 25. marca pred dvajsetimi leti. Društvo so ustanovili zaradi pripadnosti in potreb po druženju, saj so le tako lahko izrazili svoje

Slavnostni govornik na srečanju je bil predsednik ZDUS, Janez Sušnik

Plaketa priznanja ŠPZDU ob 20-letnici DU DOO, 2019

zahteve in pravice. Leta 1999 so se v društvo vključevali zaposleni iz Mestne občine Velenje, upravne enote Velenje, Geodetske uprave, Ljudske obrambe, Samoupravne interesne stanovanjske skupnosti, Inšpekcijske službe, Gradbenih oddelkov, oddelka za Notranje zadeve in nekateri drugi. Lep spomin torej na pretekli dve desetletji dela in druženja, tudi težav in veselja ob uspehih, izletih, praznovanjih in delu za pomoči potrebne. V dveh desetletjih so društvo vodili: **Stojan Kukovica, Martin Slatinšek, Jože Kandolf, Ema Kukovec, Rudi Meh** ter od marca letos **Cvetka Vrabič**. Ob 10. obletnici društva so podelili zahvale za dolgoletno članstvo in zahvale donatorjem za prispevke. Vsako leto so bili organizirani strokovni izleti in športna druženja, na katerih so podelili nagrade najuspešnejšim udeležencem. Člani se udeležujejo organiziranih počitnic, ki jih pripravlja ŠPZDU z veselim avtobusom v Izoli ter enotedenskega bivanja v termah **Laktaši**. Vse to seveda v lastni režiji, a so aranžmaji cenejši in polni prijetnih vsebin. »Veseli nas, da smo letos prejeli priznanje, plaketo za 20 let uspešnega dela, kar je dokaz, da smo delali dobro in da je pomembno sodelovati za boljše življenjske pogoje starejših občanov,« je še dodala nova, obetavna predsednica.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

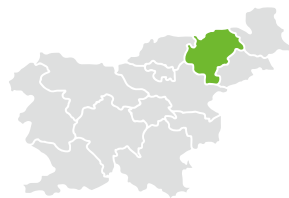
Nova oskrbovana stanovanja korak v pravo smer

Velenjska občina bo že v teh tednih ponudila 15 novih oskrbovanih stanovanj, ki jih je zgradila v neposredni bližini osrednjega doma za varstvo odraslih v središču Velenja. Stanovanja bodo prilagojena gibalno oviranim osebam, lokacija in povezanost z dosedanjim domom za starejše pa bo omogočala koriščenje nekaterih možnosti osnovnega centra.

Stanovanja, (garsonjere in enosobna stanovanja,) bodo dodeljevali na osnovi javnega razpisa, ki bo namenjen osebam po dopoljenih 65 letih starosti ter samostojnim, še dovolj vitalnim najemnikom z območja MO Velenje. Prosilec mora biti sposoben plačevati najemnino, biti pa mora državljan R. Slovenije ali EU z dovoljenjem za stalno prebivanje v naši državi. Kapljica v morju potreb, a dejstvo je, da mnogi starostniki težko plačujejo najemnine in vzdrževanja stanovanj s tako nizkimi pokojninami. Vendarle pa korak naprej v skrbi za starejše osebe, pri čemer Občina Velenje zagotovo prednjači pred mnogimi Slovenskimi mesti. Status starejših je v Velenju precej boljši kot v drugih mestih, saj številne službe in razmere omogočajo človeka vredno življenje v socialno vzdržnem okolju, ne nazadnje tudi zaradi programov ak-

tivnosti številnih društev upokojencev Šaleške pokrajinske zveze ŠPZDU Velenje, Univerze za tretje življenjsko obdobje Velenje in občutka vodilne ekipe MO Velenje za medgeneracijsko sožitje in starejše občane, ki so to mesto in to občino zgradili.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

ZGORNJE PODRAVJE

22. Srečanje upokojencev na Sveti Ani

Po dveh letih premora je ZDU Slovenskih goric s pomočjo DU Sveta Ana organizirala že 22. tradicionalno srečanje upokojencev vseh sedmih društev, ki delujejo v zvezi. Srečanje je potekalo 27. julija pod velikim šotorom v centru kraja. Na prizorišču se je zbralo 357 upokojenk in upokojencev, 33 nastopajočih v programu in 7 povabljenih gostov.

Od slednjih so se srečanja udeležili: predsednik ZDUS Janez Sušnik, predsednik PZDU Maribor Edi Sever, častni član ZDU Slovenskih goric Ivan Černčec, župan občine Sveta Ana Silvo Slaček, župan občine Lenart Janez Kramberger, podžupan občine Sveta Trojica Smiljan Fekonja, predsednica DU Duplek in predsednik DU Rogoznica pri Ptujcu Franc Korošak. Po uvodnem pozdravu napovedovalk Mojce in Monike Simonič se je srečanje začelo z mimohodom praporščakov vseh DU, ki so ob zvokih koračnice korakali pred oder. Sledila je slovenska himna Zdravljica v izvedbi Cerkveno-prosvetnega pevskega zbora Kulturnega društva Sveta Ana. V nadaljevanju je zbor zapel še dve pesmi, nastopila sta brat in sestra s harmoniko in skupina ljudskih pevk Sveta Ana. Med nastopi pevsko glasbenih skupin so se zvrstili pozdravni govori povabljenih gostov. Uvodoma je vse navzoče nagovoril predsednik ZDU Slovenskih goric Stanko Kranvogel, ki na koncu svojega govora ni pozabil pohvaliti in se zahvaliti vsem, ki so omogočili, prispevali ali sodelovali pri organizaciji 22. srečanja. Sledili so primerno kratki govori predsednika ZDUS Janeza Sušnika, predsednika PZDU Maribor Edija Severa in župana občine Sv. Ana Silva Slačka. Za zaključek kulturnega programa so udeleženci srečanja skupaj z obema pevskima skupinama zapeli skupno pesem *V dolini tih*. Po kulturnem programu je sledilo kosilo, ki ga je za

Petnajst oskrbovanih stanovanj za starostnike MO Velenje

Polna omizja pod šotorom na Sveti Ani

vse udeležence srečanja pripravila Gostilna EDER iz Svete Ane. Za dodatno popestritev srečanja je poskrbelo DU Sveta Ana, ki je organiziralo srečelov. Pri zbiranju dobitkov je sodelovalo pet od sedmih društev, ki so prispevali 667 dobitkov. Glavni dobitek je bil bon v vrednosti 200 €, prejela pa ga je upokojenka iz Svete Ane. Ker bo 23. srečanje upokojence v letu 2021, vam do takrat vsem upokojencem in upokojenkam želimo dobrega razpoloženja in zdravje.

Besedilo in foto, Stanko Cartl

Po vroči Panonski nižini

Konec junija smo se člani DU Slovenska Bistrica odpravili na izlet. Šli smo na vzhod. Ogledati smo si želeli nekaj zanimivosti v županiji Zala na Madžarskem. Že jutraj nas je sonce radodarno obsijalo in napovedalo lep in vroč dan. Res nas je vedno bolj grelo, a nas med klepetom in opazovanjem zelene pokrajine to ni preveč motilo.

Prevozili smo gričevnate, z vinsko trto in sadnim drevjem posajene, Slovenske gorice, prečili reko Muro in pred nami se je razprostrela nepregledna ravnina naše žitnice – Prekmurje. Prelep je pogled na valovanje zorečega žita, na živo zeleno barvo koruznih polj, vmes pa razpotegnjene panonske vasi. Le malo je še značilnih prekmurskih hišk, nadomeščajo jih nove, modernejšje. Lepa in zvesta je ta pokrajina, ki je kljub dolgoletni madžarski nadoblasti ohranila svoje slovenstvo. Povsem neopazno smo prevozili državno mejo, nikjer nobene kontrole, enaka pokrajina pa se je kar nadaljevala v širno madžarsko ravnino Zala. Ustavili smo se v mestu Nagykanizsa (Velika Kaniža), si ogledali nekaj zanimivosti, se sprehodili po tržnici in nadaljevali pot do Kis Balatona (Malega Balatona), zaščitene naravnega parka. Zanimiva je bila vožnja, pozneje pa sprehod po močvirskem predelu ob robu Blatnega jezera. Pot nas je vodila po deželi, kjer sta nekoč vladala panonska kneza Pribina in Kocelj, kjer sta brata Ciril in Metod oznanjala krščanstvo, kjer se bohotijo vzorno obdelana polja z zorečo pšenico, oljno repico, bujno rastočo koruzo in sončnicami do Keszehelyja. Še kako nam je prijal nato počitek ob gradu Festeties, sprehod po parku in obisk muzeja marcipana. To je bilo čisto posebno doživetje, saj smo se posladkali z marcipanovo torto, s katero nas je počastil naš prijazen vodnik profesor Andrej in tako proslavil svoje tisoče vodenje izletov. Andrej, ob takem visokem jubileju vse čestitke z željo, da bi bili bistriški upokojenci čim večkrat udeleženci v naslednji tisočici. Po lepo preživetem dnevu smo se malo pregreti, a nadvse zadovoljni, vrnili v svoje mesto.

Rozalija Špes, foto Gabrijel Cintauer

Sredi poletne pripeke se priláže počitek v senci

Srečanje z upokojenci iz Rogoze

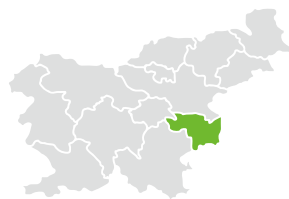
V lanskem decembru so se poljčanski upokojenci v Izoli, v hotelu Delfin, družili tudi s skupino iz Rogoze. Ko so se z istim avtobusom vračali v domače kraje, so sklenili, da se bodo še srečali. Ni ostalo le pri besedah! V začetku julija so poljčanske upokojence obiskali člani, ki so si že na poti do Poljčan, na Križnem vrhu, ogledali muzejsko zbirko šivalnih strojev družine Babič.

Stkale so se prisrčne in prijateljske vezi

Šivalni stroji različnih proizvajalcev, od Bagata, Singerja in drugih, so razstavljeni v petih prostorih, najstarejši stroj je iz leta 1859. Gotovo je še veliko prebivalcev Poljčan, ki si te zanimive zbirke še niso ogledali, čeprav je tako blizu! Pot so nadaljevali do Doma dr. J. Potrča v Poljčanah, kjer so si najprej ogledali okolico. Ker niso bili najavljeni, je predsednica DU Poljčane Berta Majhen pri recepciji prosila, ali bi si morda lahko ogledali tudi prostore, v katerih bivajo oskrbovanci. Uslužbencem Doma dr. J. Potrča se lahko res zahvalimo: nobene slabe volje ni nihče pokazal – takoj je bilo organizirano kratko predavanje. Vojko Težak je pripoved dopolnil tudi s fotografijami. Obisk so nadaljevali v centru Poljčan, v Razvojnem centru narave, kjer je Jelka Lovrenčič, strokovna sodelavka občine Poljčane, predstavila Dravinjsko dolino – s pomočjo filma in z zanimivo razlago. V Studenicah je skupino sprejel Maks Valand, dolgoletni predsednik studeniškega KUD-a, ki je povedal nekaj o vasi in o samostanu, nekaj zanimivosti o cerkvi in nunskem koru pa je povedala nuna Magdalena. Srečanje se je zaključilo z dobrim kosilom v Križeči vasi, pri družini Kidrič. Člani DU Rogoze so se poslovili in se z bogatimi vtisi vrnili v domače kraje.

Besedilo in foto, Živa Erdlen

POSAVJE

15. srečanje društev upokojencev Posavja

V soboto, 22. junija 2019, je potekalo 15. srečanje posavskih društev upokojencev pod okriljem Pokrajinske zveze društev upokojencev Posavje in odlični organizaciji tamkajšnjega DU Radeče in njihove občine. Dogodka pod

Slavnostni podpis Listine o prijateljstvu in sodelovanju med Posavsko in Šaleško PZDU, ki mu prisostvuje predsednica DU Radeče, Jožica Novak

šotorom, ki je pokal po šivih, se je udeležilo več kot 830 upokojenk in upokojencev iz vseh 14 posavskih DU: Bizeljsko, Brestanica, Brežice, Dobova – Kapele, Kostanjevica na Krki, Krško, Krmelj, Raka, Razbor, Senovo, Sevnica, Šentjanž, Tržišče in domače DU Radeče. Slednji so se pridružili PZDU Posavje v letu 2018. Prav posebno svečan trenutek je bil podpis listine o prijateljstvu in sodelovanju med dvema najmanjšima pokrajinskima zvezama. To sta storila predsednik

PZDU **Posavje Jože Žnidarič** in predsednik Šaleške pokrajinske zveze društev upokojencev Velenje (ŠPZDU Velenje) Franc Vedenik. Zbrane je na prireditvi, ki je potekala v okviru tridnevnih in že tradicionalnih dnevov radeškega splavarjenja, nagovoril slavnostni govornik, župan občine Radeče Tomaž Režun. Prisotne so nagovorili še predsednica DU Radeče Jožefa Novak, predsednik PZDU Jože Žnidarič in predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) Janez Sušnik. Čezmejni gost je bil tudi predsednik društva upokojencev iz hrvaškega Brdovca, Željko Gašparinčič. V zaključnem delu so številno občinstvo pozdravili tudi župan občine Brežice Ivan Molan, podžupan občine Krško Silvo Krošelj, župan občine Sevnica Srečko Ocvirk in poslanca v Državnem zboru RS Matjaž Han iz Radeč in Igor Zorčič iz Brežic. Prav posebej prisrčen pa je bil pozdrav direktorice Nine Golob in povabilo upokojencev na letovanje v Hotel Delfin v Izolo. Bogat kulturni program srečanja je povezovala Katja Čeč, za uvodne takte pa so poskrbeli člani in članice Pihalnega orkestra radeških papirničarjev, v nadaljevanju je nastopil MoPZ Papirničar iz Jagnjenice z zborovodkinjo Rosano Jakšič, GŠ Laško – Radeče. Najbolj presenetljiv pa je bil nastop sedmih otrok glasbeno nadarjene družine **Lazar** iz Jagnjenice. S plesom sta nas presenetili

radeška folklorna skupina Brusači in gostujoči folkloristi iz pobratenega DU Turnišče. V družabnem popoldanskem delu je skrbel za dobro vzdušje ansambel Dori, vozil je radeški splav, organiziran je bil sprehod po Učni poti Savus itd. Prijetnega vzdušja ni zmotila niti nevihta, ki je onemogočila nekaj prevozov po Savi. To si bomo privoščili drugič, saj je pogled s splava zelo slikovit, še posebej pri Zidanem mostu.

Besedilo in foto, M. Krušič

Člani DU Brežice smo odšli v Porabje

V letošnjem juniju smo v Društvu upokojencev Brežice organizirali izlet članov k Slovecem v Porabje, v Monošter. Gre za vsakoletni obisk članov našega društva ene od slovenskih manjšin v zamejstvu. V preteklem letu smo že obiskali Reziyo v Italiji.

V Porabju nas je prijazno sprejela porabska Slovenka Marijana Sukič, glavna urednica tednika Slovencev na Madžarskem, Porabje, ki ga izdaja Zveza Slovencev na Madžarskem. Predstavi-la nam je problematiko življenja Slovencev v Porabju in nas vodila pri ogledu kulturno zgodovinskih in sakralnih spomenikov, ki zadevajo slovensko manjšino in večinsko madžarsko prebivalstvo. Z zanimanjem smo se seznanili z obsežno dejavnostjo Slovenskega kulturnega in informativnega centra v Monoštru. Nadalje smo obiskali nekdanjo vojaško karavlo na nekoč »železni« madžarsko-slovenski meji, ki je preurejena v muzej in spominja in opominja na nekdanje težko življenje ob tej meji. Ob povratku v Slovenijo smo si v kraju Selo na Goričkem ob sami slovensko-madžarski meji ogledali tamkajšno evangelistično cerkev in se seznanili z delovanjem te verske skupnosti v kraju in okolici. V Fokovcih na Goričkem nas je sprejel in bogato pogostil naš prijatelj, gospod Vili in njegova številna gostoljubna družina. Zadovoljni in z zvrhano mero novih spoznanj o življenju vse manj števile slovenske skupnosti na Madžarskem smo se v večernih urah vrnili v Brežice.

Besedilo in foto, Saša Pohar

Marijana Sukič nam kaže, kje vse živijo Slovenci

13. Mednarodno srečanje ljubiteljev starodobnih vozil v Logarski dolini

Jedro prirediteljev in spremljevalcev te in tovrstne prireditve so upokojenci

Da je tradicija srečanj starodobnih vozil v Zgornji Savinjski dolini dolga že lepih 13 let, je manj pomembno kot pa dejstvo, da se ga večinoma udeleži veliko število ljubiteljev tehnične dediščine iz vse Slovenije in vsakič tudi iz več držav. Tokrat se jih je do Ljubnega pripeljalo kar 364 iz skoraj petdesetih društev starodobnih vozil, predstavilo pa se je tudi čez 60 domačih članov iz društva **Zgornjesavinjski starodobniki**. Veliko jih je prišlo iz Hrvaške, Avstrije, Nemčije in celo iz 1518 km oddaljenega Engelholma na Švedskem, od koder sta se s svojim »old« Mercedesom pripeljala **Stanko in Anelly Močilnik**, kar je absolutni rekord oddaljenosti za ta srečanja. Organizatorji so izračunali, da je bilo povprečje starosti udeleženi vozil točno (!) 50 let. Od 233 vozil je bilo 127 osebnih avtomobilov, 92 motornih koles, 12 traktorjev ter dva tovornjaka. In nenavadno, tudi ena strojna naprava ter ena lesena, preko 100 let stara cisterna za prevoz vode in tudi gnojnice. Domala vsa položena pločevina je najprej prekrila Vrbje na Ljubnem, nato pa so se odpeljali v prekinjenih skupinah s postankoma dobrodošlice v Lučah ter v Solčavi, do Logarske doline. Prvič letos je bil tam pripravljen zaključni ambient sredi travnika v **Plestu pod Ojstrico**, prireditve pa je obvladovala skupina ZGS starodobniki in družina **Barbare in Francija Plesnik** z gostiščem Ojstrica. V posebnem šotoru so prireditelji

Kožuhovalna cisterna za vodo in gnojnico stara že več kot 100 let

pripravili razstavo starih in predstavitev najnovejših modelov vozil proizvajalca BMW. Ob prijetnem druženju, (ki ga je motila že zares pretirana vročina,) so si tako udeleženci kot turisti tega rajskega kotička pod Savinjskimi Alpami ogledali izjemne modele vozil vseh starosti. Organizator je nato izbral najlepše, najbolj vzdrževane, najbolj atraktivne modele v več kategorijah ter podelil priznanja, vsem pa tudi spominske simbole pokrovitelja KLS Ljubno, stilizirane avtomobilske zobnike svetovno znane kakovosti. Predsednik društva Zgornjesavinjski staro-

dobniki **Matej Coklin** je ob sprejemu in tudi ob zaključku srečanja izrazil zadovoljstvo nad rekordnim obiskom, čestital vsem prejemnikom priznanj za »naj« modele in jim zaželel varen povratek. »Tokrat smo se odločili za spremembo kraja zaključnega dogodka. Izbrali smo idilično Logarsko dolino, od koder se udeleženci lahko odpelejo z izjemnimi vtisi. Pomembno je, da so naši prijatelji zadovoljni, da smo ob predstavitvi starih in najnovejših modelov blagovne znamke BMW zadovoljni tudi prireditelji, še posebej pa, da ni bilo nobene poškodbe in nobenega trka. Da pa organizacija tako obsežnega dogajanja ni mačji kašelj, vedo vsi sodelujoči naši člani in pokrovitelji, brez katerih si dogodka v tako elitnem obsegu ne bi mogli privoščiti. Hvala vsem, ki nas spremljajo in podpirajo že vseh pravljčnih 13 let,« je dejal Coklin. Pomembno dejstvo pri vsem povedanem pa je, da so v pretežni meri med zanesenjaki in ljubitelji starodobnikov, ki se ukvarjajo z »glancanjem« te neprecenljive zgodovinske tehnične dediščine naši vrstniki. Penzionisti! Na poljani v Logarski dolini je bilo videti zares le najlepše. Še celo star sod na kolesih, cisterna za gnojnico, ki jo je pripeljal zbiralec starin in kmetijske opreme z Gorenjske, je deloval nekam »praznično«. Kot nov, a star že stoletje in morda kako leto več.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Med najatraktivnejša starodobna vozila sodi tudi Ford A 1928 Mirka Remsa iz Celja

Pokrajinsko prvenstvo v tenisu za člane DU Gorenjske

Kar 119 tekmovalcev iz 11 gorenjskih društev upokojencev se je 4. junija pomerilo na pokrajinskem prvenstvu v tenisu. Organizacijo tekmovanja je letos prevzelo DU Kamnik, igralo pa se je na igriščih na Duplici in v Kamniku.

Prejemniki pokalov za prva tri mesta v skupnem seštevku

Udeleženci so tekmovali posamezno in v dvojicah, moški v petih, ženske pa v treh starostnih kategorijah. Čeprav so imeli na razpolago kar 14 igrišč, je tekmovanje kljub skrajšanemu sistemu in lepemu vremenu trajalo od jutra pa skoraj do večera, saj so vsega skupaj odigrali kar 126 dvobojev. Pri ženskah so se najbolje odrezale Tržičanke, druge so bile Kranjčanke in tretje Škofjeločanke. Pri moških so prva tri mesta zasedli Tržičani, Kranjčani in Kamničani. Gledano v celoti, so bili najuspešnejši igralke in igralci iz Tržiča, ki so bili tudi številčnejši od drugih in so v trajno last dobili prehodni pokal. Osvojili so šest zlatih kolajn, po dve Kranjčani, Radomeljčani in Škofjeločani, po eno pa v dvojicah Kamničani in Komendčani. Kot zanimivost morda še to, da na tekmovanju ni bilo sodnikov, ampak so si tekmovalci sodili sami, spornih dogodkov pa skoraj ni bilo. Najboljše tri ekipe v ženski in moški konkurenci so prejele pokal, najboljši trije posamezniki v vseh kategorijah pa medalje. Najboljše društvo v seštevku obeh kategorij (ženske in moški) pa prehodni pokal PZDU Gorenjske.

Anton Prešeren in Slavica Bučan, foto Dušan Meglič

20 let strelske sekcije DU Pesnica

Leta 1999 so člani društva upokojencev na pobudo takratnega predsednika, žal že pokojnega Božidarja Babiča, sklenili, da ustanovijo strelsko sekcijo. Po pripovedovanju enega od ustanoviteljev, Toneta Gajžlerja, ni bilo lahko, saj niso imeli prostorov za vadbo. Izvedeli

Strelci DU Pesnica

so za neizkoriščen prostor v kletnih prostorih osnovne šole. Pri tem sta jim veliko pomagala takratni župan Venčeslav Senekovič in Dušan Janežič, ki sta v sodelovanju z ravnateljem Osnovne šole Andijem Brličem uspela pridobiti te prostore za vadbo.

Člani društva smo vložili ogromno prostovoljnih ur dela, da smo se na koncu veselili modernega štiristeznega strelišča. Tukaj se moram posebej zahvaliti Valterju Valenčaku, ki je doniral avtomatiko za vračanje tarč in Dušanu Janežiču, ki je uredil vso električno inštalacijo. V teh prostorih smo delovali do leta 2007, ko se je pričela prenova šole. Tudi v prenovljenem objektu smo dobili nove prostore in lepo strelišče. V vseh teh letih smo pridno hodili na treninge in se udeleževali različnih tekmovanj, na katerih smo bili včasih bolj, včasih manj uspešni. Najlepše od vsega pa je druženje, saj včasih tudi kaj zapojemo. Danes, žal, veliko članov ustanoviteljev ni več med nami, so nam pa pokazali, da se da z voljo in složnostjo marsikaj narediti. Ob praznovanju smo pripravili majhno slavlje, na katerega smo povabili novega župana, Gregorja Žmaka, ravnatelja osnovne šole, Andija Brliča, predsednika našega društva, Srečka Celcerja in »našega« g. Dušana Janežiča. Ob tej priložnosti smo štirim še živečim ustanoviteljem sekcije podelili posebna priznanja ob 20. obletnici delovanja.

Besedilo in foto, Ivan Kolarič

Tarok

Končano je pokalno tekmovanje v taroku, ki je pripadlo Primorcem iz Pirana, drugo mesto je zasedla ekipa Prijatelji za katere sta letos »vražje podobice« metala A. Markič in B. Humar iz ŠD Epic, tretje mesto pa je pripadlo ekipi Kavala.

ŠD Epic je izpeljalo deveti krog klubskega prvenstva, na katerem je nastopilo deset igralcev iz Postojne, Pivke, Cerknice, Vipave, Nove Gorice in Studenega. Prvič letos se je z zmago oktil Henrik Semenič iz Vipave pred Cerkničanom Matejem Kraševcem, tretje mesto pa je pripadlo Vipavčanu Premrlu. Po devetem krogu še naprej vodi Alojz Markič z 39 točkami, Semenič in Stegelj pa sta jih zbrala vsak po 36 in si delita drugo, oz. tretje mesto. Deseti krog »kvartopirce« čaka 1. Oktobra, še prej pa se bodo igralci pomerili na odprtem prvenstvu Primorske in Notranjske, ki bo tudi memorialno prvenstvo. Pred devetim krogom so se igralci z minuto molka poslovili od Srečka Košnika, ki je bil vrsto let zvest igralec tradicionalnega

Edvard Progar

Gabrijela Grafenauer

Bila je učiteljica in ravnateljica šole in bila je zavezana svojemu kraju in ljudem z dušo in srcem. Svoji šoli je dala mesto in veljavo tudi širše in ji vdihnila pečat vzgojno - izobraževalne ustanove za sedanje in prihodnje rodove, hkrati pa ni pozabila na preteklost, ko so poskusi šolanja preprostega kmečkega prebivalstva rojevali bogate sadove in svetu dali pomembne ljudi. Tudi sama je našla mesto med njimi, saj bi brez njenega

raziskovalnega duha, predvsem pa ljubezni do slovenskega jezika in Framčanov, marsikaj ostalo neznanega in pozabljenega. S srcem kraja je dihala vse do zadnjega in bila prisotna na domala vseh kulturnih dogodkih ter vselej znala izreči iskreno zahvalo. Po upokojitvi je bila predsednica DU Fram, v funkciji članice ZPPZ Maribor pa je bila dva mandata predsednica kadrovske komisije v Mariboru in v Ljubljani.

Seznanitev z določbami zakona o integriteti in preprečevanju korupcije

Spoštovani,
da v Zvezi društev upokojencev Slovenije, Pokrajinskih zvezah društev upokojencev Slovenije in društvih upokojencev ne bi prihajalo do razmer, ki bi ogrozile demokratično delovanje političnih sistemov, vas seznanjamo, da lobiranje kot regulirana dejavnost prinaša transparentnost in zmanjšuje korupcijska tveganja ter omogoča sprejemanje odločitev v javnem interesu. Zato vas v nadaljevanju seznanjamo, kako lahko ukrepate v izogib

tovrstnim situacijam in posledično prekrškovnim postopkom.

Podlage za zakonito lobiranje določa Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije.

Skladno z določbami zakona lahko lobirajo:

- (1) oseba, vpisana v register lobistov v RS,
- (2) zakoniti zastopnik interesne organizacije ali družbe,
- (3) zaposlena oseba iz interesne organizacije ali
- (4) izvoljeni predstavnik interesne organizacije, če nimajo zakonitih zastopnikov.

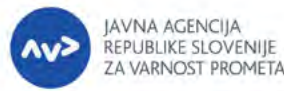
Veljavna zakonodaja ne dopušča nezakonitega lobiranja in za to predpisuje tudi prekrškovne sankcije.

V izogib tovrstnim situacijam in posledično prekrškovnim postopkom, vas seznanjamo, v kolikor še niste vpisani v register lobistov v Republiki Sloveniji ali ne sodite med prej omenjene izjeme ter imate namen opravljati dejanja lobiranja, da ste se dolžni v konkretnih primerih pred opravljanjem dejanj lobiranja, vpisati v register lobistov.

Janez Sušnik,
predsednik ZDUS

Osvežimo znanje o varnosti starejših voznikov v cestnem prometu

Prijavite se za brezplačno delavnico v vašem kraju

Veliko med vami vas že pozna projekt Sožitje, v katerem Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa (AVP) v sodelovanju z Generalno policijsko upravo, DARS-om, Rdečim križem Slovenije in ZDUS, izvaja preventivne delavnice v društvih upokojencev, da bi se starejši vozniki in voznice na naših cestah čim dlje počutili varne in da bi čim dlje ostali mobilni.

Vabimo društva, ki to še niste, da se prijavite in dogovorite za jensenske termine in s tem dopolnite izobraževalno ponudbo v vašem društvu. Prednost je ta, da delavnica pride k vam in je povsem prilagojena vašem lokalnem okolju. Naloga vas vseh je, da si skupaj prizadevamo, da bi ostali **čim dlje samostojni, mobilni ter obenem tudi varni.** Po podatkih je v Sloveniji več kot 219.000 imetnikov voznških dovoljenj starejših od 64 let, kar predstavlja 16 % vseh imetnikov voznških dovoljenj. V prihodnjih letih se bo

populacija še starala in na cestah bo čedalje večji delež voznikov in voznic v tretjem življenjskem obdobju. Na delavnici boste: **osvežili znanje prometnih predpisov in pravil, se spoznali z varno vožnjo po avtocesti in hitri cesti, slišali boste praktične nasvete o zdravstvenih kriterijih, preverili svoj vid na daleč, na blizu, kontrast in nočni vid ter se pozanimali o kriterijih za kontrolni zdravstveni pregled. Pridobili boste tudi nekatere pomembne informacije o sladkorni bolezni in krvnem tlaku, po dogovoru boste lahko šli tudi na svetovno vožnjo z ocenjevalcem na voznškem izpitu.**

To ne bo klasično predavanje, zato vse željne novih znanj in informacij vabimo, da se v društvu pozanimате kdaj bo takšna delavnica pri vas! Društva, ki želijo organizirati brezplačno delavnico za svoje člane vabimo, da se prijavijo pri Sebastijanu Turku na Agenciji: Telefon, 01 478 78 29 ali sebastijan.turku@avp-rs.si

Pri objavi pisma predsednice DU Šmarje Sap, gospe Ane Fabjan v prejšnji številki revije, sta pri postavitvi gradiva pomotoma izpadla dva odstavka iz njenega pisma, zato ga tokrat objavljamo v celoti.

Uredništvo ZDUSPlus

Ljubljanska 39
1293 Šmarje Sap
Predsednica Ana Fabjan

Datum: 19.06.2019

Janez Sušnik – predsednik ZDUSa

Odgovor na vaš dopis z dne 31.05.2019

Iz dopisov, ki jih prejemo, iz dnevnega tiska in iz obvestil, ki jih že kar nekaj časa dobivamo s terena iz upokojenskih krogov, je jasno razvidno, da želite na vsak način ostati oziroma postati predsednik naše krovne organizacije. Iščete vse možne načine, da bi se znebili tekmecev oziroma kritikov, v prvi vrsti pa seveda predsednika Mestne zveze upokojencev-Osrednjeslovenske pokrajinske zveze društev upokojencev, Marjana Sedmaka.

Nekaj dejstev: Marjanu Sedmaku ste pred tremi leti onemogočili kandidacijo z »ugotovitvijo«, da njegovo matično društvo ni plačalo članarine ZDUSu. Vsi iz Mestne zveze upokojencev-Osrednjeslovenske pokrajinske zveze društev upokojencev imamo letos plačano članarino, nas pa mečete ven iz okrilja ZDUSa. To se pravi, da članarina ni odločujoča. Moti vas ime naše pokrajinske zveze, kot da ne veste, da je to zgodovinsko pogojeno. Iz časov, ko so se društva izločila iz sindikatov in so prav Ljubljanci skupaj z Mariborom ustanovili ZDUS. Biti ustanovitelj, delovati in se imenovati malo drugače, pa za vas nismo nič vredni.

Da vam je Marjan Sedmak strupen trn v peti, ste pokazali s svojim obnašanjem na občnem zboru DU Grosuplje. Lotili ste se ga vpričo vseh prisotnih, ki sploh niso vedeli, za kaj se gre. Bedno, do kraja.

Še hujši incident se je zgodil na občnem zboru DU Stična. Iz poteka dogodkov se je točno videlo, da ste prišli rušit Marjana Sedmaka. Izpeljal ga je vaš prijatelj Erjavec. Mimogrede: Kako ste ga lahko sprejeli na ZDUSu, saj ni imel nobene funkcije s terena!? Povedal je, kaj ste mu obljubili in tudi, da obljube niste izpolnili. Po »marš« so morali iz dvorane predsednik in tajnica MZU-OSPZDU in predsednica Koordinacije Dolenjska. Iz ogorčenosti tudi predsednik DU Ivančna Gorica. Ko se je Erjavec na koncu usedel k vam, je rekel: Pa smo ga...

Skregali ste se z organizatorji Festivala za 3. življenjsko obdobje. Denar. Z revijo Vzajemnost. Denar. Z direktorico hotela Delfin. Povsod vzrok – denar. Grozite s povišanjem članarine. Bo pa ja vsak upokojenec dal en evro za ZDUS, ste izjavili na televiziji.

Obvestila ZDUS plus ste preimenovali v revijo. Sedaj so enaki članki v obeh revijah. Kmalu boste najbrž zahtevali naročnino. Mi je nismo naročili.

Naj odločno povem:

Mi smo z Mestno zvezo upokojencev-Osrednjeslovensko pokrajinsko zvezo društev upokojencev zelo zadovoljni. Za ljubljansko področje dobijo denar od Mestne občine Ljubljana, okoliška društva pa od svojih občin. In lepo delamo. In to prav po zaslugi Marjana Sedmaka. Radi ga imamo. On nas pohvali, mi pa smo veseli, da lahko delamo brez direktiv. Delamo, kolikor zmoremo, kakršne kadre imamo za vodenje posameznih dejavnosti. Društva upokojencev NISO SLUŽBA, to je družba prijaznih in spoštljivih ljudi, ki se v raznih dejavnostih družijo zaradi lepšega preživljanja jeseni življenja. In še to: Delamo prostovoljno, ne zahtevamo plačila ne za čas, ne za bencin, ne za telefon.

Sklepi:

1. Še naprej ostajamo člani Mestne zveze upokojencev-Osrednjeslovenske pokrajinske zveze društev upokojencev. Čakamo na odločitev okrajnega sodišča.
2. Članarina seveda ostane na ZDUSu.

Šmarje Sap, 19.06.2019

Predsednica DU Ana Fabjan.

V vednost:

Mestna zveza upokojencev-Osrednjeslovenska pokrajinska zveza društev upokojencev Ljubljana

Moj pametni telefon

Z neverjetno hitrim razvojem moderne tehnologije v zadnjih 20 letih, njena vpetost v vsakodnevno življenje in trendi, ki napovedujejo rast na tem področju, se je tehnološka pismenost postavila ob bok literarni. Nepoznavanje modernih tehnologij danes ni več le pomankljivost, temveč ovira pri kvalitetnem življenju. Moderna tehnologija predstavlja uporabo modernih naprav in orodij, starejši pa temu hitremu toku težko sledijo. Dvig e-pismenosti in uporabe pametnih naprav pomeni boljše vključenost starejših, saj jim omogoča vsakodnevno spremljanje novih informacij in zanimivosti ter olajša vsakdan. **Z uresničevanjem osnovnega namena Simbioza ponudi znanja na področju uporabe pametnih telefonov, ki so namenjena krepitvi moči državljanov, zmanjševanju družbenih razlik in večji socialni integraciji rizičnih družbenih skupin.**

Tehnološki razvoj pametnih telefonov je zelo hiter. Včasih smo bili navdušeni že nad dejstvom, da nam ni bilo potrebno sedeti poleg fiksnega telefona in čakati na klic, danes pa so pametni telefoni zelo napredni. Ponudba storitev, namenjenih uporabnikom mobilne telefonije, je zelo raznolika, saj poleg zvočnega pogovora, osnovne funkcije telefona, pametni telefoni podpirajo tudi številne dodatne storitve, kot so video klic, SMS sporočila, paketni prenos podatkov za dostop do interneta, MMS za sprejemanje in pošiljanje fotografij in videa. Zmožnosti pametnega telefona lahko še dodatno nadgradimo in razširimo z namestitvijo različnih aplikacij. S sodobnejšimi telefoni lahko denimo predvajamo glasbene posnetke, poslušamo radio, fotografiramo, pošiljamo elektronsko pošto, dostopamo do

zemljevidov in podobno, za kar smo do nedavnega potrebovali posebne naprave. Proizvajalcev pametnih telefonov je ogromno, tehnika pa se iz dneva v dan razvija. Pametne telefone in tablične računalnike danes lahko primerjamo s prenosnimi oziroma namiznimi računalniki. Prednost mobilnih naprav je, da so izredno lahke in majhne, nosimo jih ves čas s seboj in smo tako dosegljivi za raznovrstne informacije 24 ur na dan, omogočajo hiter zagon, porabijo malo energije, programov ni potrebno zapirati - odpiranje in zapiranje aplikacij se izvaja s preklapljanjem med aplikacijami, omogočajo drsenje in povečanje, imajo kakovosten zaslon, ki omogoča branje tudi pod velikim kotom in ob slabih svetlobnih pogojih, v ospredju niso več različni raziskovalci datotek, pač pa seznam aplikacij. Danes imamo skoraj vsi ljudje vsaj eno mobilno napravo in običajno jo imamo tudi pri roki na vsakem koraku. Na ta način smo za prejemanje in pošiljanje informacij dostopni ne glede na čas in kraj. Telefoni in tablice so najbolj priljubljeni za hitro iskanje virov, torej za brskanje po spletu, izdelovanje in ogledovanje slik ter video posnetkov, komunikacijo in zato njihova uporaba v prihodnosti ni dvomljiva.

MODUL 1: MOJ PAMETNI TELEFON

Vsebina: zagon in izklop pametnega telefona, delo z zaslonom občutljivim na dotik, namizje pametnega telefona, stiki, klicanje, kratko sporočilo SMS, osnovne nastavitve telefona (nastavitve zaslona, melodije zvonjenja in obvestil, shrambe podatkov, stanje baterije ...).

MODUL 2: UPORABNA ORODJA IN PRIPOMOČKI V PAMETNEM TELEFONU

Vsebina: upravitelj telefona, urejanje domačega zaslona, uporaba orodij in pripomočkov: budilka, kalkulator, svetilka, koledar, beležka, stiki, uporaba fotoaparata, fotogalerija, prenos slik s telefona na računalnik, deljenje fotografij direktno iz pametnega telefona.

MODUL 3: MOJ PAMETNI TELEFON IN APLIKACIJE

Vsebina: nastavitve brezžičnih povezav in omrežij (mobilni podatki, wi-fi omrežje, bluetooth). Kaj so aplikacije? Uporaba aplikacije, trgovina Play, nameščanje, brisanje aplikacij, preklon med aplikacijami. Posodobitev aplikacij, poraba podatkov pri uporabi aplikacij. Tveganja pri uporabi aplikacij. Prostor na telefonu (SD kartici) za aplikacije.

MODUL 4: NAJKORISTNEJŠE OSNOVNE APLIKACIJE

Vsebina: internet, elektronska pošta, zemljevid, Youtube, google orodja.

MODUL 5: VARNA IN ODGOVORNA RABA PAMETNEGA TELEFONA

Vsebina: PIN/PUK koda, varnostna kopija telefonskega imenika, upravitelj telefona, zaklepanje telefona, posodobitev aplikacij in operacijskega sistema, omogočanje funkcije "poišči mojo napravo", spletno in mobilno trpinčenje, prekomerna raba novih tehnologij, zaščita računalnika in mobilnih naprav, neprimerne in nezakonite vsebine, obnašanje na spletu, varna in odgovorna raba mobilnih naprav, spletni in mobilni bonton oz. etika, zaklepanje zaslona mobilne naprave, zasebnost na mobilnem telefonu, filtriranje vsebin na mobilnih napravah, zaščita mobilnika, uporabne aplikacije: Ad-Blocker, Virus Celaner.

NADALJEVALNI NIVO

MODUL 1: KOMUNIKACIJA IN DRUŽBENA OMREŽJA

Vsebina: Viber, Skype, WhatsApp, Hangouts, Messenger, FaceTime, Facebook, Instagram, Tinder, Snapchat.

MODUL 2: KREATIVNOST IN FOTOGRAFIJA/VIDEO

Vsebina: uporaba kamere in nastavitve fotoaparata na telefonu, urejanje fotografij in video posnetkov, uporaba aplikacij za urejanje videoposnetkov: Video Editor, uporaba aplikacij.

KONTAKT

040 778 475

lab@simbioza.eu

INDIVIDUALNE URE

so namenjene vsem, ki imate konkretna vprašanja glede uporabe računalnika, pametnega telefona, tablice ali digitalne fotografije.

KJE NAS NAJDETE

www.simbiozallab.com

DELAVNICE V SIMBIOZA BTC CITY LABU SO BREZPLAČNE!

PRED OBISKOM DELAVNICE JE POTREBNA PRIJAVA. OPRAVITE JO OSEBNO, PREK TELEFONA ALI ELEKTRONSKE PRIJAVNICE.

OBIŠČITE NAS

OD PONEDELJKA DO PETKA
MED 9.00 IN 17.00 URO

VSE ŽIVLJENJE SE UČIMO!

SIMBIOZA
MED GENERACIJAMI

SAMSUNG

MODUL 3: E-STORITVE (e- nakupovanje, e-bančništvo, e-uprava, e-davki, e-zdravstvo)

Vsebina: aplikacije za nakup novih stvari: Wish, Amazon, AliExpress, eBay, aplikacije za nakup/prodajo rabljenih stvari: Bolha, Letgo. Prevare pri spletnih nakupih, spletnih dražbah. Kako se izogniti prevaram pri plačevanju z bančno kartico?, mobilno bančništvo, e-Uprava, e-Davki, e-Zdravstvo itd.

MODUL 4: ZDRAVJE IN ŠPORT

Vsebina: prehranski navigator, Zdravje (Health), Pedometer, MyFitnessPal, GoogleFit, VešKajJeš, 24alife ipd. Predstavitev tveganja

– čas, ki ga preživimo na telefonu, gibanje, zavest, zakaj je to pomembno.

MODUL 5: MISELNE IGRE, PROSTI ČAS IN APLIKACIJE, KI NAM POENOSTAVIJO ŽIVLJENJE (APLIKACIJE IZ LOKALNEGA OKOLJA)

Vsebina: spominske igre – pametne igre, Brain Training, Word Search, WOW, Besedovnjak, aplikacije za učenje tujih jezikov, odpiralni časi, Ljubljana Bus, AMZS idr.

Simbioza Genesis, socialno podjetje | Letališka 3, Ljubljana
www.simbioza.eu | +386 40 336 311 | info@simbioza.eu

Rešimo hrano, rešimo planet

Proizvodnja hrane se bo do leta 2050 morala povečati za 70 %, da bi zadovoljila potrebe naraščajočega števila prebivalstva, po drugi strani pa globalno zavržemo tretjino vse pridelane hrane. Samo v Sloveniji je v letu 2017 vsak prebivalec zavrzel povprečno 64 kg hrane. Po nekaterih podatkih ima zavržena hrana celo večji vpliv na podnebne spremembe kot plastika, njeno preprečevanje pa prispeva k več ciljem mednarodne Agende 2030 za trajnostni razvoj. Z namenom doseganja teh ciljev je Društvo Ekologi brez meja pripravilo priročnik za zmanjševanje zavržkov v gospodinjstvih, javnih in izobraževalnih ustanovah, pri gostincih in trgovcih. Večinoma se ne zavedamo, kako ravnamo s hrano ter si domišljamo, da smo skrbni, varčni in da se nekaterih postopkov pač ne da spreminjati. Ukrepajmo proaktivno in prispevajmo. Za vas smo iz priročnika Društva Ekologi brez meja izbrskali, kaj lahko sami naredite v lastnem gospodinjstvu za preprečevanje nastajanja zavržene hrane. Najprej pogledajmo, zakaj v našem domu sploh prihaja do odpadkov. Najbolj pogosti vzroki, da hrana pristane v smeteh so:

Živilo se je pokvarilo (ker smo kupili prevelike količine, nanj pozabili ali ga nepravilno shranili). Preveč smo skuhalo in nismo mogli pojedeti. **Potekel je rok uporabe.**

Kaj lahko naredimo že danes?

1. Vse se začne pri organizaciji in načrtovanju. Načrtujemo tedenski jedilnik (pri sestavljanju upoštevamo sestavine, ki so že v hladilniku in jih je potrebno uporabiti).
2. Pripravimo nakupovalni listek in kupimo samo tisto, kar potrebujemo.
3. Kupljeno hrano pravilno shranjujemo (podučimo se, na katere police v hladilniku sodijo različna živila).
4. Skuhajmo toliko, kot bomo pojedli.
5. Pomislimo, ali morda pri pripravi hrane iz navade zavržemo tudi dele, ki bi se jih dalo uporabiti.

NE MEČ'MO HRANE STRAN!

6. Morebitne ostanke obroka uporabimo – ali postanejo del neke druge jedi ali pa jih zamrznemo in uporabimo kasneje. Če boste dosledno upoštevali zgornje napotke, boste v zabojnik za odpadke odlagali samo še tiste dele živil, ki jih ni moč uporabiti (olupke, jajčne lupine, luščine, kosti itd.). Ne pozabite – v zabojnik ne mečete samo hrane, ampak tudi denar!

Letno kar 163 € po osebi. Ga ne bi raje porabili kako drugače?

Kaj še lahko naredimo?

- Informirajmo se o problematiki zavržene hrane – le-ta ima namreč velike okoljske posledice. Obiskujmo delavnice pravilne priprave in shranjevanja hrane.
- Brzdajmo se pri nakupovanju – marketinški triki nas lahko zavedejo, da kupimo živila, ki jih sploh ne potrebujemo.
- Ne kupujmo na 'zalogo' – po nakupih se raje odpravimo večkrat.
- Kupujmo lokalno pridelano hrano – dokazano je, da takšna živila ne zavržemo tako pogosto, poleg tega pa se lažje izognemo nepotrebnim embalažam.
- Podučimo se o pomenih datumov. 'Uporabno najmanj do' ne pomeni, da živilo na dan odtisnjenega roka zavržemo! Živilo je tudi po tem roku lahko še zelo dolgo uporabno. Pri tem si pomagamo s svojimi čutili in starimi nasveti – če je jogurt napihnen, ga zavržemo.
- V večstanovanjskih stavbah ali v soseski lahko vzpostavimo prostor za izmenjavo viškov živil v skupnosti.

Društvo Ekologi brez meja

Približuje se rok za oddajo predlogov za priznanja ZDUS za leto 2019

30. septembra se izteče rok za oddajo predlogov za priznanja ZDUS. Predloge oddajo predlagatelji (PZDU). Naj vas spomnimo, da so DU (pobudniki) morali pobude za priznanja poslati PZDU-jem do vključno 31. 7. 2019. Do konca leta bodo znani prejemniki.

V prejšnji številki je pri podpisu avtorja prispevka z naslovom »Zbor članov ZDUS in volitve« prišlo do neljube napake pri podpisu avtorja prispevka. Zapisnik je seveda zapisala Nika Antolašič, vendar pa je avtor prispev-

ka Anton I. Krč, ki ga je pripravil na podlagi zapisnika. Dolžni smo še pojasnilo glede prisotnosti delegatov. Namreč, pri obravnavi 6. točke dnevnega reda so se zaradi prometnega zastoja na štajerski avtocesti registrirali

še predstavniki PZDU Spodnje Podravje in Koroške, pri obravnavi 7. točke pa še delegati PZDU Celje, zato se je udeležba zvišala z 69,23 % na 89,74 %. Hvala za razumevanje,
Uredništvo ZDUSPLUS

Varni in povezani na domu

E-oskrba, pomoč na daljavo, ko jo potrebujemo

Pogosto se premalo zavedamo, da se največ nesreč zgodi prav v našem domu. Velikokrat se tudi zgodi, da pademo ravno takrat, ko v bližini ni nikogar, ki bi nam lahko takoj pomagal. Zaradi daljšega čakanja na pomoč in zapletov, ki ob tem nastanejo, so lahko posledice padcev marsikdaj težje, kot bi bile ob ustrezni pravočasni pomoči. Žal so posledice pogosto tudi usodne. Statistični podatki nam to le potrjujejo.

S pomočjo sodobnih tehnologij v svetu že vrsto let starejšim, invalidnim osebam ali kronično bolnim posamezne institucije zagotavljajo varno in samostojno življenje v domačem okolju, saj jim preko elektronskih povezav zagotavljajo ustrezno pomoč na daljavo takrat, ko jo potrebujejo: v primeru padcev, nenadnih bolezenskih stanj (infarkti, kapi...) ali ob siceršnjih duševnih stiskah, ki so v osamljenosti lahko pogoste.

Telekom Slovenije v Sloveniji zagotavlja tovrstno pomoč prek storitve **E-oskrba**. E-oskrba zagotavlja pomoč na daljavo ter učinkovito podpira bolj samostojno in varno bivanje starejših, invalidov, bolnikov s kroničnimi boleznimi in bolnikov po težjih operativnih posegih ter oseb z demenco v njihovem domačem okolju. 24 ur na dan omogoča enostaven in hiter klic na pomoč v primeru nenadne slabosti, slabega počutja ali padca ter organizacijo pomoči. Uporabnikom zagotavlja bolj učinkovito in pravočasno oskrbo ter zmanjšuje posledice padcev, socialno izključenost in obremenitev družin v skrbi za svoje.

- 30 % starejših od 65 let pade vsaj enkrat letno (okoli 112.000 padcev letno).
- Povprečno čakanje na pomoč po padcu je okoli 18 ur.
- Zaradi nepravočasne pomoči ob padcih v Sloveniji letno umre preko 500 ljudi. Veliko teh smrti bi lahko z razširjeno uporabo E-oskrbe preprečili.
- Okoli 26.000 ljudi letno je zaradi padca v zdravstveni oskrbi.
- Povprečni stroški zdravljenja padca v EU so okoli 9600 evrov.
- V razvitih državah E-oskrbo uporablja okoli 10 % ljudi, starejših od 65 let. V Veliki Britaniji, kjer E-oskrbo starejšim predpisujejo zdravniki in je osnovni paket storitve financiran iz javnih sredstev, pa jo uporablja kar 16 % prebivalstva, starejšega od 65 let.

E-oskrba je povsem preprosta za uporabo. Na domu uporabnika se enostavno in brez dodatnih posegov namesti oprema, ki omogoča hiter in enostaven klic na pomoč v asistenčni center. Uporabnik klic sproži zgolj s pritiskom na gumb na obesku ali na varovalni enoti, ki je nameščena na lahko dostopnem mestu. Rešitev z detektorjem padca ali s sodobno senzorsko opremo omogoča, da se obvestilo v asistenčnem centru in pri svojcih sproži tudi v primeru, ko uporabnik sam ne more pritisniti na gumb, kar je še posebej pomembno v primerih nenadne slabosti, nezavesti ali padca uporabnika.

ZDUS, slovenske občine in Telekom Slovenije v projektu Varni in povezani na domu

Z namenom večje dostopnosti storitve E-oskrba Zveza društev upokojujencev Slovenije s Telekomom Slovenije izvaja projekt »Varni in povezani na domu«, v okviru katerega skupaj z občinami zagotavlja (so)

financiranje storitve. Tako je E-oskrba v občinah, ki so doslej pristopile k projektu, na voljo po nižji ceni, v nekaterih občinah pa je celo brezplačna. Za vključitev v projekt se je doslej odločilo 36 občin, ki na ta način svojim občanom zagotavljajo daljše, varnejše in samostojnejše bivanje na njihovem domu. Trenutno so tako že odprti razpisi ali pravilniki v naslednjih občinah:

Občina Kočevje
Občina Zagorje
Občina Trbovlje
Občina Ruše
Mestna občina Maribor
Mestna občina Slovenj Gradec
Občina Postojna
Občina Postojna
Mestna občina Kranj
Občina Črna na Koroškem
Občina Ravne na Koroškem
Občina Brežice
Občina Pesnica pri Mariboru

E-oskrbo si je mogoče zagotoviti tudi prek pilotnih projektov v okviru izvajanja zakona o dolgotrajni oskrbi, ki potekajo na Koroškem (Dom starostnikov Dravograd), v Krškem (projekt MOST) ter v Celju (Zdravstveni dom Celje).

V občinah lahko dobite informacije o tem, kdaj bo v posamezni občini na voljo subvencioniranje storitve E-oskrbe na daljavo, običajno jih nudijo oddelki za družbene dejavnosti. Sicer pa so informacije o E-oskrbi dostopne na spletni strani Telekoma Slovenije (www.telekom.si), pojasnila na brezplačni številki 080 8000 ter v vseh prodajnih centrih Telekoma Slovenije. Koristnost oskrbe na daljavo pa širijo tudi prostovoljci programa Starejši za starejše ob svojih obiskih starejših na domu.

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. Visok nanos snega, 2. Zg. kraj v Jordaniji, 3. Razkošna veža, 4. Daihatsujev malček, 5. Skrivnost

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Lov divjadi, 2. Ročne delavnice, 3. Sl. Igralka (Majda), 4. Mesto na Papui, 5. Antično ime Nice

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično:

1. Drvar, 2. Ruina, 3. Vidal, 4. Anapa, 5. Ralat

2. lik vodoravno in navpično:

1. Povod, 2. Oprta, 3. Vrček, 4. Otepi, 5. Dakič

POMEMBNI DNEVI V OKTOBRU 2019

1. oktober – Svetovni dan starostnikov

Generalna skupščina je z resolucijo A/RES/45/106 14. decembra 1990 določila 1. oktober za svetovni dan starostnikov. S tem dnevom je želela poudariti pomembnost spoštovanja in skrbi za starejše.

2. oktober – Mednarodni dan nenasilja

Generalna skupščina OZN je razglasila 2. oktober za mednarodni dan nenasilja. Pobuda za resolucijo, s katero so določili mednarodni dan nenasilja, izvira iz deklaracije, ki je bila sprejeta na mednarodni konferenci na temo miru, nenasilja in omogočanja – Gandijeve filozofije za 21. stoletje.

Prvi ponedeljek v oktobru – Svetovni dan bivalnega okolja

Leta 1985 je Generalna skupščina na priporočilo komisije za človekove pravice določila prvi ponedeljek v oktobru za svetovni dan bivalnega okolja. S tem dnem se želi poudariti pomembnost človeških naselij in pravico vseh ljudi do zavetišča. Namen dne je tudi opomniti svet na kolektivno odgovornost za prihodnost človekovega habitata.

10. oktober – Svetovni dan duševnega zdravja

Prvič so svetovni dan duševnega zdravja praznovali 10. oktobra 1992. Na začetku je bila to letna aktivnost Svetovne federacije za duševno zdravje. Kasneje so ta dan tudi uradno določili za svetovni dan duševnega zdravja.

15. oktober – Mednarodni dan kmečkih žena

Z resolucijo sprejeto 18. decembra 2007 je Generalna skupščina razglasila 15. oktober za mednarodni dan kmečkih žena. Skupščina je pozvala države članice, da naj v sodelovanju z organizacijami, ki delujejo v okviru OZN, in civilno družbo, izboljšajo položaj kmečkih žena, vključno z domorodnimi prebivalkami, v svojih nacionalnih, regionalnih ter globalnih razvojnih strategijah. Takšni ukrepi vključujejo: ustvarjanje okoliščin, ki bi izboljšale položaj kmečkih žena, prizadevanje za njihovo politično in družbeno-gospodarsko uveljavljanje, podpiranje njihovega polnega in enakovrednega sodelovanja v procesih odločanja na vseh nivojih ...

16. oktober – Svetovni dan hrane

16. oktobra leta 1945 je bila ustanovljena Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO), zato ta dan vsako leto praznujemo kot svetovni dan hrane. Namen praznovanja tega dneva, ki so ga leta 1979 ustanovili na konferenci FAO, je povečati zavedanje o svetovnih prehrabnih problemih in spodbuditi boj proti lakoti ter revščini.

17. oktober – Svetovni dan boja proti revščini

Generalna skupščina je leta 1992 določila 17. oktober za svetovni dan boja proti revščini. S tem dnem želi skupščina povečati zavedanje o pomembnosti zmanjševanja revščine v vseh državah, še posebej pa v državah v razvoju.

NEZGODNO ZAVAROVANJE STAREJŠIH

Za večjo finančno varnost v zrelih letih

Olajšajte življenje sebi in svojim najbližjim v primeru nezgode.

Vsaka poškodba lahko v hipu bistveno spremeni vaše življenje. Ob morebitni nezgodi vam izplačana sredstva omogočajo nakup pripomočkov, plačilo rehabilitacije in prilagoditev življenjskih razmer novonastalim potrebam ter olajšajo življenje vam in vašim najbližjim.

www.vzajemna.si **080 20 60**

Vzajemna, d.v.z., Vošnjakova ulica 2, Ljubljana. Vsa zavarovanja se sklepajo po veljavnih pogojih Vzajemne, d.v.z.

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica